

PLA DE CONVIVÈNCIA

Juny 2020

ÍNDIX

1	JUSTIFICACIÓ DEL PLA DE CONVIVÈNCIA	3
2	MARC LEGAL	5
3	CONTEXTUALITZACIÓ I ELABORACIÓ DEL PLA	9
3.1.	DADES DEL CENTRE I CONTEXTUALITZACIÓ	9
3.2.	ELABORACIÓ DEL PLA	10
3.2.1.	Resultats de la diagnosi	11
3.2.1.1	Educar en la gestió positiva dels conflictes	11
3.2.1.2	Educar en l'esforç i la responsabilitat	13
4	OBJECTIUS GENERALS, ESPECÍFICS I INDICADORS	15
5	NIVELLS I ÀMBITS D'ACTUACIÓ	20
5.1.	NIVELLS	20
5.2.	ÀMBITS D'ACTUACIÓ	20
6	LA PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA A L'ESCOLA. VALORS I ACTITUDS	21
6.1	OBJECTIUS PRIORITZATS	21
	Taula : Educar en la gestió positiva dels conflictes	22
	Taula: Educar en l'esforç i la responsabilitat	28
6.2	ACTIVITATS PROMOTORES A L'AULA I A L'ESCOLA	34
6.2.1	Activitats de cohesió de grup i coneixença de l'alumnat: assemblees, tutories individualitzades, cercles restauratius	34
6.2.2	Treball cooperatiu i col.laboratiu	35
6.2.3	MUS-E	35
6.2.4	MOPA	35
6.2.5	Espais a petits i mitjans i tallers a grans	35
6.2.6	Padrins de lectura	36
6.2.7	Inclusió de la coeducació i el tractament de genere en les intervencions socioeducatives	36
6.3	ACTIVITATS FORMATIVES DEL PROFESSORAT	36
7	RESOLUCIÓ DE CONFLICTES	37
7.1.	OBJECTIUS PRIORITZATS	37
7.2.	GESTIÓ A L'AULA I A L'ESCOLA	37
7.2.1	Retards, absències i absentisme	37
7.2.1.1	Procediment per al control d'assistència	38
7.2.1.2	Actuacions davant els retards i les absències	38

7.2.2	Conflictes greus i contraris a la convivència del centre i la seva gestió	39
7.2.2.1	Faltes greument perjudicials per a la convivència en el centre	39
7.2.2.2	Conductes contràries a la convivència del centre	39
7.2.2.3	Gestió de faltes i conflictes contraris a la convivència	40
8	ORGANITZACIÓ DEL CENTRE	43
8.1.	ACOLLIDA DE TOT AQUELL QUI ENTRA A L'ESCOLA: ALUMNAT, FAMÍLIES, PROFESSORAT I ALTRE PERSONAL DE L'ESCOLA	43
8.1.1	Acollida de l'alumnat nou al centre	43
8.1.2	Acollida del professorat o nous professionals a l'escola	46
8.1.3	Acollida dels grups d'alumnes per part dels tutors o tutores a principi de curs	46
8.1.4	Acollida de les famílies a principi de curs	46
8.2	ORGANS PARTICIPATIUS DELS ALUMNES I PARTICIPACIÓ DE FAMÍLIES A L'ESCOLA	46
8.2.1	Consell de nens i nenes	46
8.2.2	Comissions compartides	47
8.2.3	Participació de famílies al centre	47
8.3	Comunicació	47
	ANNEXOS	48
	Annex 1- Els cercles restauratius a l'escola Parc de la Ciutadella	48
	Annex 2- La conversa restaurativa a l'escola parc de la Ciutadella	52
	Annex 3- Convivència a l'escola. Full d'advertència	53

1. JUSTIFICACIÓ PLA DE CONVIVÈNCIA

El Projecte de Convivència és un document que s'emmarca en la Resolució ENS/585/2017 del 17 de març que ha de recollir les mesures de promoció de convivència, els mecanismes per a la resolució pacífica dels conflictes, especialment la mediació, així com les mesures i actuacions d'intervenció educativa aplicades en cas d'incompliment de les normes d'organització i funcionament del centre i d'acord amb la normativa vigent.

El Projecte de Convivència reflecteix les accions que els centres educatius desenvolupen per capacitar tot l'alumnat i la resta de la comunitat escolar per a la convivència i la gestió positiva dels conflictes.

Els objectius del Projecte de Convivència (apartat 3 de l'Annex de la Resolució) són els següents:

- Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat escolar
- Ajudar a cada alumne a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món.
- Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat dels alumnes en un marc de valors compartits
- Fomentar la mediació escolar i la cultura del diàleg com a eina bàsica en la gestió del conflicte
- Fomentar la cultura de la pau i la no-violència juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones.

Tal i com diu l'apartat 4 d'aquesta mateixa resolució, **el Projecte de Convivència respon a un plantejament integral i global de la convivència**, partint d'un procés d'aprenentatge col·lectiu i amb una organització que gestioni, articuli i doni sentit tant a les actuacions com als processos.

A aquest efecte, el **Projecte de Convivència ha de contemplar mesures i actuacions relacionades amb cadascun dels nivells d'actuació** següents:

Nivell preventiu (punt 6 d'aquest pla).

Valors i actituds convivencials: mesures i actuacions orientades a desenvolupar en l'alumnat aquelles actituds i valors propis de la competència social i ciutadana que contribueixin a fer-lo competent en la relació amb si mateix, amb els altres i amb el món.

Nivell d'intervenció (punt 7 d'aquest pla).

Resolució de conflictes: mesures i actuacions que han de permetre a la comunitat escolar abordar de manera positiva la gestió i resolució de conflictes. Així mateix, el Projecte de Convivència recull els processos que s'hauran d'articular en cas d'incompliment de les normes concretades en les Normes d'Organització i Funcionament del Centre (NOFC) i d'acord amb la normativa vigent.

Nivell organitzatiu i de gestió de centre (punt 8 d'aquest pla).

Mesures, actuacions i marc organitzatiu que han de permetre al centre educatiu gestionar, facilitar i articular tant les actuacions com els processos necessaris per treballar a favor de la convivència.

2. MARC LEGAL

PLA DE CONVIVÈNCIA

LLEI ORGÀNICA 2/2006 de 3 de maig, d'Educació. BOE 106 de 04.05.2006

LLEI 12/2009 de 10 de juliol, d'Educació. DOGC 5422 de 16.07.2009

DECRET 119/2015 de 23 de juny, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària.
DOGC 6900 de 26.06.2015

DECRET 187/2015 de 25 d'agost, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria. DOGC 6945 de 28.08.2015

DECRET 102/2010 de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius. DOGC 5686 de 05.08.2010

DECRET 279/2006 de 4 de juliol, sobre drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius de Catalunya. DOGC 4670 de 06.07.2006

RESOLUCIÓ ENS/585/2017 de 17 de març, per la qual s'estableix l'elaboració i la implementació del Projecte de Convivència en els centres educatius dins el marc del Projecte Educatiu de Centre. DOGC 7336 de 24.03.2017

Documents d'organització i gestió del centre

GESTIÓ I RESOLUCIÓ POSITIVA DELS CONFLICTES, I CONFLICTES GREUS

LLEI ORGÀNICA 2/2006 de 3 de maig, d'Educació. BOE 106 de 4.05.2006

En el Preàmbul proposa l'exercici de la llibertat, dins dels principis democràtics de convivència i la prevenció de conflictes i la seva resolució pacífica. Al Capítol I, l'article 1 sobre principis i finalitats de l'educació fa novament èmfasi en l'educació per a la prevenció de conflictes i la seva resolució pacífica. Aquestes prescripcions es fan extensives tant a l'educació infantil, com a la primària, secundària obligatòria, batxillerat i formació professional (Títol I, capítols I, II, III, IV i V).

LLEI 12/2009, del 10 de juliol, d'Educació. DOGC 5422 de 16.07.2009

Article 30. Apartat 5. Els centres han d'establir mesures de promoció de la convivència, i en particular mecanismes de mediació per a la resolució pacífica dels conflictes i fórmules per mitjà de les quals les famílies es comprometin a cooperar de manera efectiva en l'orientació, l'estímul i, quan calgui, l'esmena de l'actitud i la conducta dels alumnes en el centre educatiu.

Article 32

1. La mediació és un procediment per a la prevenció i la resolució dels conflictes que es puguin produir en el marc educatiu, per mitjà del qual es dona suport a les parts en conflicte perquè puguin arribar per si mateixes a un acord satisfactori.
2. El Departament ha d'establir les normes reguladores del procediment de mediació, que han de definir les característiques del procediment i els supòsits bàsics en què és procedent d'aplicar-lo.

LLEI 14/2010 del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en infància i l'adolescència. DOGC 5641 de 02.06.2010.

Article 39. Els poders públics, a fi de garantir els drets dels infants i els adolescents a relacionar-se amb llurs famílies, han de fixar procediments específics de mediació familiar. El sistema de mediació també ha d'incloure els conflictes que afecten els infants i els adolescents en l'àmbit familiar.

DECRET 102/2010 de 3 d'agost, d'autonomia dels centres educatius. DOGC 5686 de 05.08.2010.

Article 19 Apartat e. L'aplicació de mesures per a la promoció de la convivència i dels mecanismes de mediació, així com la definició de les irregularitats en què pot incórrer l'alumnat quan no siguin greument perjudicials per a la convivència i l'establiment de les mesures correctores d'aquestes irregularitats i les circumstàncies que poden disminuir o intensificar la gravetat de la conducta de l'alumnat.

Article 23. Apartat 2. Les normes d'organització i funcionament han d'incorporar les mesures de promoció de la convivència establertes en el centre, així com els mecanismes i fórmules per a la prevenció i resolució dels conflictes. Entre aquests mecanismes s'ha de considerar el de la mediació, sense perjudici de les altres iniciatives de foment de la convivència i de la resolució pacífica dels conflictes que adoptin el Departament d'Educació i les persones titulars dels centres.

DECRET 279/2006 de 4 de juliol, de drets i deures de l'alumnat i regulació de la convivència en els centres educatius no universitaris de Catalunya. DOGC 4670 de 06.07.2006

Promou la mediació i estableix que els centres que decideixin utilitzar-la en el procés de gestió de la convivència han de concretar als seus reglaments de règim interior el procediment de mediació previst en aquest Decret (Títol I, Article 5). També atribueix a la comissió de convivència del centre la funció de col·laborar en la planificació de mesures preventives i en la mediació escolar.

DECRET 142/2007 de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària. DOGC 4915 de 29.06.2007.

DECRET 143/2007 de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria. DOGC 4915 de 29.06.2007.

El Decret 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària i el Decret 143/2007, de 26 de juny, de pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria, defineixen la competència d'autonomia i iniciativa personal com l'adquisició de la consciència i aplicació d'un conjunt de valors i actituds personals interrelacionats, com la responsabilitat, la perseverança, el coneixement de si mateix i l'autoestima, la creativitat, l'autocrítica, el control emocional, la

capacitat d'elegir, d'imaginar projectes i portar endavant les accions, d'aprendre de les errades i d'assumir riscos.

EDUCAR EN L'ESFORÇ I LA RESPONSABILITAT

LLEI ORGÀNICA 2/2006 de 3 de maig, d'Educació. BOE 106 de 04.05.2006

L'article 1, sobre Principis, estableix que el sistema educatiu espanyol, configurat d'acord amb els valors de la Constitució i assentat en el respecte als drets i llibertats que hi estan reconeguts, s'inspira, entre d'altres, en el principis següent:

1.c La transmissió i la posada en pràctica de valors que afavoreixin la llibertat personal, la responsabilitat, la ciutadania democràtica, la solidaritat, la tolerància, la igualtat, el respecte i la justícia, com també que ajudin a superar qualsevol tipus de discriminació.

1.g L'esforç individual i la motivació de l'alumnat.

1.h L'esforç compartit per alumnat, famílies, professors, centres, administracions, institucions i el conjunt de la societat.

L'article 2.1, sobre Finalitats, estableix que el sistema educatiu espanyol s'orienta a la consecució, entre d'altres, del fi següent:

2.1.d L'educació en la responsabilitat individual i en el mèrit i esforç personal.

2.1.f El desenvolupament de la capacitat dels alumnes per regular el seu propi aprenentatge, confiar en les seves aptituds i coneixements, així com per desenvolupar la creativitat, la iniciativa personal i l'esperit emprenedor.

LLEI 12/2009 de 10 de juliol, d'Educació. DOGC 5422 de 16.07.2009

L'article 2.1, sobre Principis rectors del sistema educatiu, estableix que el sistema educatiu, en el marc dels valors definits per la Constitució i per l'Estatut, es regeix, entre d'altres, pel principi general següent:

2.1.b La transmissió i la consolidació dels valors propis d'una societat democràtica: la llibertat personal, la responsabilitat, la solidaritat, el respecte i la igualtat.

L'article 2.2, sobre Principis rectors del sistema educatiu, estableix que el sistema educatiu es regeix, entre d'altres, pel principi específic següent:

2.2.e L'estímul i el reconeixement de l'esforç i la valoració del rigor, l'honestedat i la constància en el treball.

L'article 21.2, sobre Drets dels alumnes, estableix que els alumnes, a més dels drets reconeguts per la Constitució, l'Estatut i la regulació orgànica del dret a l'educació, tenen el dret, entre d'altres, a:

21.2.f Ésser educats en la responsabilitat.

L'article 22.1, sobre Deures dels alumnes, estableix que estudiar per aprendre és el deure principal dels alumnes i que, entre d'altres, comporta el deure següent:

22.1.c Esforçar-se en l'aprenentatge i en el desenvolupament de les capacitats personals.

L'article 52.2, sobre Currículum, estableix que el currículum s'orienta a la consecució, entre d'altres, de l'objectiu següent:

52.2.b Capacitar els alumnes per a comprendre llur entorn i per a relacionar-s'hi d'una manera activa, crítica, cooperativa i responsable.

L'article 58.2, sobre Educació primària, estableix que l'etapa d'educació primària té com una de les seves finalitats proporcionar a tots els alumnes una educació que, d'acord amb les competències bàsiques fixades en el currículum, els permeti desenvolupar, entre d'altres:

58.2.c Desenvolupar la capacitat d'esforç, de treball i d'estudi.

L'article 59.2, sobre Educació secundària, disposa que l'etapa d'educació secundària ha de permetre als alumnes desenvolupar en el nivell adequat, com a forma de coneixement reflexiu, de formació de pensament i expressió d'idees, les habilitats i competències culturals, personals i socials relatives, entre d'altres, a:

59.2.b El treball i l'estudi, individual i en claustre, amb autonomia i capacitat crítica.

3. CONTEXTUALITZACIÓ I ELABORACIÓ DEL PLA

3.1 DADES DEL CENTRE I CONTEXTUALITZACIÓ

DADES DEL CENTRE

Codi:	08001601
Nom:	Parc de la Ciutadella
Titularitat:	Públic
Adreça:	Pg. de Circumval·lació, 5
Telèfon:	933195847
Adreça Electrònica:	a8001601@xtec.cat

CONTEXTUALITZACIÓ

L'Escola Parc de la Ciutadella és una escola pública d'una sola línia i compta amb una mitjana d'uns 215 alumnes matriculats .

Es troba al Passeig de Circumval·lació número 5, al barri de Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera, al districte de Ciutat Vella de Barcelona.

L'entorn social de l'escola presenta contrastos tant econòmics com culturals, amb tots els avantatges i inconvenients que se'n deriven. El barri ha viscut en els darrers anys diverses modificacions urbanístiques i socials que l'han portat a una situació d'elevat reclam turístic. Això ha provocat la gentrificació i l'expulsió de veïns de sempre del barri i l'aparició d'una població diversa pel que fa a estils de vida i situació socioeconòmica i cultural. Coexisteixen així famílies amb professions liberals, artistes i nuclis de marginació de procedències molt diverses.

El nivell de formació en aquestes famílies també és divers, des de pares amb estudis superiors, amb professions liberals o relacionades amb el camp de l'art, de l'educació, de l'audiovisual, fins a funcionariat i també famílies on la formació dels pares és bàsica.

L'alumnat, donada la situació de l'escola, una mica aïllada del nucli del barri, procedeix de diverses zones del Born, l'Arc del Triomf, la Barceloneta, el Gòtic i fins i tot algunes zones del Raval. En consonància amb el que acabem d'explicar, conflueix una gran diversitat de països i orígens familiars: França, Itàlia, Alemanya, Anglaterra, Xile, Argentina, Veneçuela, Brasil, Equador, Estats Units, Marroc, Paquistà i altres comunitats autònomes de l'estat espanyol. La majoria de l'alumnat és de parla castellana i provenen de Llars d'Infants.

En els darrers anys, l'escola ha apostat per dur a terme tot un seguit d'activitats formatives internes al claustre, orientades a promoure i consolidar un canvi metodològic per treballar d'una manera inclusiva, competencial i innovadora en alguns aspectes.

3.2 ELABORACIÓ DEL PLA

En iniciar l'elaboració d'aquest pla ens vam plantejar també iniciar un treball per a la convivència, **prioritzant** aquelles temàtiques que considerem més urgent afrontar, i que han de centrar-se en el **nivell de l'actuació preventiva**.

El Projecte Educatiu de Centre dóna importància, com a valors directors de l'escola, a promoure un bon clima de convivència, com també a potenciar al màxim les competències i l'aprenentatge de l'alumnat. Hem vist i analitzat que, perquè aquest bon clima sigui possible, **cal introduir un nou enfocament i recollir noves estratègies en relació a la gestió positiva dels conflictes**, amb noves metodologies que aporta l'enfocament restauratiu. En aquest sentit, les pràctiques restauratives són eines que pretenen millorar la convivència a través de la creació de vincles, de fer comunitat i d'abordar el conflicte des de la reparació del dany i el restabliment de les relacions personals.

Per altra banda, amb la influència dels mitjans de comunicació i el nou model d'èxit personal, l'esforç és un valor que ha perdut categoria. En canvi, **no podem aprendre si no hi ha esforç per superar dificultats i per responsabilitzar-se en el seu procés d'aprenentatge**. Així doncs, hem elaborat aquest Pla de convivència contemplant, recollint, categoritzant i ordenant tot allò que al centre ja es fa per promoure una bona convivència en tots els nivells i àmbits d'actuació, prevenció, i gestió de centre, i plantejant-nos també a curt i mitjà termini **dos objectius d'actuació prioritària focalitzats en:**

- **Educar en la gestió positiva dels conflictes**
- **Educar en l'esforç i la responsabilitat**

Aquests dos objectius es treballen i es volen treballar encara amb més profunditat i amb actuacions concretes a nivell d'escola, aula i entorn, sempre amb la finalitat última de transferir-los als aprenentatges, els valors i els hàbits relacionals.

La comissió per a l'elaboració del pla ha estat formada per la coordinadora lingüística i de cohesió social dels SE, la mestra d'EE i la cap d'estudis. En algun moment hi ha hagut també la intervenció dels altres membres de l'Equip Directiu.

També hem comptat amb el **suport de la coordinadora LIC i el suport de la Psicopedagoga de l'EAP.**

Per altra banda ha **estat compartit amb la formadora amb la qual hem treballat el tema de les relacions i els conflictes, Mònica Albertí.**

Val a dir que després de l'avaluació diagnòstica, el curs 2018-2019 la coordinadora lingüística va deixar el càrrec per trasllat a un altre centre i el va assumir la mestra d'EE. Han elaborat el projecte tenint en compte les instruccions dictades pel Departament d'Educació.

El procés de treball ha estat el següent:

- Formació de la comissió encarregada de l'elaboració del projecte.
- Procés consultiu amb l'Equip docent per tal de prioritzar aquells aspectes sobre els quals es decideix actuar específicament i prioritària.
- Elaboració d'una diagnosi en la qual han participat: 1/3 de les famílies del centre a

través d'un qüestionari online; tot l'alumnat, amb la corresponent recollida de resultats a través de les tutories d'aula; tot el professorat del centre.

- Desenvolupament del projecte per part de la comissió.
- Discussió del projecte, modificació si s'escau i aprovació per part del claustre.
- Desplegament del projecte i aprovació per part del Consell Escolar.
- Aplicació i avaluació del projecte.

3.2.1. Resultats de la diagnosi

Les eines de diagnosi de la situació al centre i utilitzades per a l'elaboració d'aquest projecte han donat com a resultat una sèrie de punts forts i de punts febles o molt febles pel que fa al treball preventiu en l'educació per la gestió positiva de conflictes i per al treball de l'esforç i la responsabilitat. Aquests punts forts i febles dibuixen la situació de partida a partir de la qual ens hem de plantejar els objectius de millora.

3.2.1.1. Educar en la gestió positiva dels conflictes

PUNTS FORTS	PUNTS FEBLES	PUNTS MOLT FEBLES
Implicació de les famílies en l'educació en la gestió positiva dels conflictes dels seus fills i filles.	Escassa implementació els protocols d'àmbit convivencial elaborats pel Departament d'Ensenyament.	Absència d'avaluació del funcionament dels processos d'educar en la gestió positiva dels conflictes i del servei de mediació, que no queda recollida en la memòria anual del centre.
Sensibilització del claustre en la necessitat d'educar en la gestió positiva dels conflictes.	Escàs desenvolupament en el currículum de les diverses àrees i continguts per educar en la gestió positiva dels conflictes.	L'alumnat no està avesat ni format en el programa de mediació escolar en el grup-classe.
	En el marc de l'acció tutorial, es duen a terme poques actuacions concretes per afavorir que els alumnes desenvolupin les competències per conviure i l'educació en la gestió positiva dels conflictes.	El centre no té un projecte de mediació que orienta i organitza les actuacions corresponents per a tots els membres del centre.
	Les activitats i projectes de centre que han de promoure l'educació en la gestió positiva dels conflictes no estan estandarditzades ni incorporades a la rutina del centre.	No hi ha coordinació amb altres centres per intercanviar experiències i pràctiques sobre l'educació en la gestió i la resolució de conflictes lleus.
	No s'han elaborat estratègies concretes per a implicar les	No hi ha coordinació amb les administracions locals per

	famílies en l'educació en la gestió positiva dels conflictes en l'àmbit de l'aula.	dur a terme actuacions concretes per fomentar l'educació en la gestió positiva dels conflictes i la cultura de la mediació.
	Fins ara s'ha propiciat poc el compromís de l'alumnat amb l'educació en la gestió positiva dels conflictes per fomentar la prevenció a l'aula.	No hi ha coordinació amb les entitats culturals, esportives i de lleure per fomentar l'educació en la gestió positiva dels conflictes.
	No s'ha propiciat la participació de la xarxa de suport entre iguals en l'educació de la gestió positiva dels conflictes.	L'escola no participa en les trobades de convivència i mediació del territori per fomentar el treball en xarxa.
	Cal més formació de la comunitat educativa del centre en tècniques i destreses de gestió positiva de conflictes.	No sempre es tenen en compte els recursos del territori per educar en la gestió positiva dels conflictes
	S'intenta impulsar des de totes les àrees la gestió dels conflictes d'aula mitjançant estratègies de gestió positiva.	
	No es posen en marxa prou estratègies per potenciar les xarxes de suport entre l'alumnat per educar la gestió positiva dels conflictes entre iguals.	
	Cal potenciar més i millor les estratègies i metodologies d'aula que afavoreixen l'educació en la gestió positiva del conflicte.	

3.2.1.2. Educar en l'esforç i la responsabilitat

PUNTS FORTS	PUNTS FEBLES	PUNTS MOLT FEBLES
Coordinació amb les administracions locals per dur a terme actuacions concretes de foment de l'educació en valors i el compromís cívic en el nostre alumnat.	Cal establir formes d'avaluació de les mesures destinades a fomentar els valors entre la comunitat escolar i recollir-ho en la memòria anual del centre.	Falten estratègies concretes per implicar les famílies en l'educació en l'esforç i la responsabilitat.
Recollida i difusió de les bones pràctiques realitzades al voltant del valor de l'esforç i la responsabilitat.	Cal potenciar la incorporació en el currículum de les diverses àrees continguts per treballar l'esforç i la responsabilitat.	
Sensibilització i orientació de les famílies en la necessitat d'educar els seus fills en els valors de l'esforç i la responsabilitat.	Cal potenciar el desenvolupament, en el marc de l'acció tutorial, de mesures, estratègies i actuacions per educar l'alumnat en l'esforç i la responsabilitat.	
	Es necessita millorar la coordinació amb les entitats de l'entorn del centre per promoure l'esforç, la responsabilitat i el compromís cívic.	
	Cal incrementar les propostes d'actuació específiques per fomentar el valor de l'esforç, la responsabilitat i el compromís cívic.	
	Cal potenciar la formació de la comunitat escolar en hàbits i estratègies que potenciïn l'esforç i la responsabilitat	
	Cal potenciar la participació en xarxes de centres que promouen els valors de l'esforç i la responsabilitat, i el compromís cívic.	
	Cal recollir en els documents del centre el foment de	

	l'esforç i la responsabilitat per aconseguir els objectius educatius.	
	Cal sensibilitzar el claustre sobre la importància de l'educació en els valors de l'esforç i la responsabilitat i la implicació de la comunitat escolar en els processos educatius.	
	Cal potenciar l'ús d'estratègies i metodologies que afavoreixin l'assumpció del valor de l'esforç i la responsabilitat de l'alumnat.	

4. OBJECTIUS GENERALS, ESPECÍFICS I INDICADORS

Objectiu general	Objectiu específic	Indicadors
1. Assegurar i garantir la participació, la implicació i el compromís de tota la comunitat escolar.	1.1 Sensibilitzar la comunitat escolar de la necessitat d'elaborar un Projecte de convivència amb la implicació i el compromís de tots els agents educatius	• Relació d'actuacions de sensibilització per a cada sector de la comunitat escolar
	1.2 Elaborar una diagnosi participativa sobre la situació de la convivència en el centre	• Existència d'una diagnosi sobre la situació de la convivència al centre • Relació de sectors participants en la diagnosi
	1.3 Crear els espais necessaris per afavorir la participació dels diferents sectors de la comunitat en l'elaboració del projecte	• Existència de comissions mixtes entre els diferents sectors de la comunitat escolar per a l'elaboració del Projecte de convivència
	1.4 Constituir i dinamitzar la comissió de convivència	• Existència de la comissió de convivència • Nombre de reunions/periodicitat de la comissió de convivència
	1.5 Incrementar la formació de la comunitat escolar en relació amb la convivència	• Oferta d'accions formatives en matèria de convivència adreçades als diferents sectors de la comunitat escolar • Percentatge de professorat format en temes de convivència
2. Ajudar cada alumne a relacionar-se amb si mateix, amb els altres i amb el món.	2.1 Potenciar les competències socioemocionals	• Inclusió en el currículum d'accions per potenciar les competències socioemocionals de l'alumnat • Inclusió en el Pla d'acció tutorial d'actuacions per desenvolupar les competències socioemocionals de l'alumnat • Cursos en els quals es desenvolupen accions per formar en competència socioemocional
	2.2 Potenciar les habilitats i competències necessàries per a la gestió positiva dels conflictes	• Inclusió en el Pla d'acció tutorial d'actuacions per treballar la gestió positiva dels conflictes • Relació d'estratègies del centre que afavoreixen la gestió positiva dels conflictes

		(racó de diàleg, servei de mediació, tutoria compartida, pràctiques restauratives, etc.)
	2.3 Educar infants i joves en el desenvolupament d'uns valors instrumentals (respecte, esforç, responsabilitat, etc.) que els permetin formar-se com a futurs ciutadans responsables i compromesos	• Relació d'actuacions orientades a l'educació en valors • Relació d'actuacions que promouen l'ajuda entre iguals en el centre
	2.4 Potenciar la competència social i ciutadana de l'alumnat	• Inclusió en el currículum d'accions orientades a potenciar l'anàlisi crítica i la presa de decisions • Inclusió en l'acció tutorial d'accions orientades a potenciar l'anàlisi crítica i la presa de decisions
	2.5 Educar en el valor de la norma i potenciar la participació de l'alumnat en la seva elaboració	• Inclusió en l'acció tutorial d'accions orientades a educar sobre el valor de la norma per a la convivència • Participació de l'alumnat en l'elaboració de les normes d'aula en el marc de l'acció tutorial • Existència d'espais perquè els delegats dels alumnes participin en l'elaboració de les normes de centre
3.Potenciar l'equitat i el respecte a la diversitat de l'alumnat en un marc de valors compartits.	3.1 Garantir l'òptima incorporació dels nous membres de la comunitat escolar	• Existència i difusió de protocols d'acollida de qualsevol membre de la comunitat escolar (alumnat, famílies, professorat, PAS, etc.) • Us d'enquestes per valorar el grau de satisfacció del procés d'acollida, adreçades als diversos sectors de la comunitat • Relació d'activitats en el marc de l'acció tutorial per a l'acollida del nou alumnat (activitats de presentació del centre, alumnes padrins, activitats inter-etapes, etc.) • Existència d'un protocol específic per a l'acollida de l'alumnat nouvingut i les seves famílies
	3.2 Promoure una cultura inclusiva que respecti i valori les diferències en un marc de valors compartits	• Relació d'estratègies metodològiques a l'aula que afavoreixen la interrelació dels alumnes • Relació d'accions orientades a fomentar el coneixement mutu • Relació d'accions per visibilitzar les diferents cultures existents al centre

		• Existència d'una orientació acadèmica i professional no estereotipada per raons de gènere, origen o altres condicions personals i/o socials • Existència d'unes pautes d'ús de llenguatge inclusiu que donin el mateix protagonisme a tot l'alumnat
	3.3 Gestionar la diversitat cultural i religiosa d'acord amb les orientacions de la Guia per al respecte a la diversitat de creences als centres educatius de Catalunya	• Difusió als professionals del centre dels continguts de la Guia per al respecte a la diversitat de creences als centres educatius de Catalunya • Inclusió en les Normes d'organització i funcionament de centre de les orientacions de la Guia per al respecte a la diversitat de creences als centres educatius de Catalunya
	3.4 Potenciar l'educació intercultural	• Incorporació de la perspectiva intercultural a les àrees o matèries del currículum • Relació d'accions per visibilitzar la diversitat existent al centre
	3.5 Prevenir l'absentisme i facilitar la reincorporació de l'alumnat absentista	• Index d'absentisme • Index d'abandonament escolar • Existència d'un protocol de centre de prevenció, detecció i intervenció sobre absentisme amb actuacions específiques per a l'alumnat que s'hi incorpora • Existència d'un protocol d'absentisme i acompanyament a l'escolarització d'àmbit comunitari en coordinació amb l'administració local i altres serveis
	3.6 Promoure la participació de l'alumnat en les activitats complementàries, extraescolars i de lleure educatiu de l'entorn	• Percentatge d'alumnes que realitzen activitats complementàries en el centre educatiu • Percentatge d'alumnes que realitzen activitats extraescolars en el centre educatiu • Percentatge d'alumnes que realitzen activitats de lleure en el centre educatiu • Inclusió en el Pla d'acció tutorial de la difusió a l'alumnat i les seves famílies de l'oferta de lleure educatiu de la zona

4. Fomentar la mediació escolar i la cultura del diàleg com a eina bàsica en la gestió del conflicte	4.1 Sensibilitzar la comunitat escolar en la importància del valor del diàleg i la gestió positiva dels conflictes	• Relació d'actuacions de sensibilització portades a terme en el centre
5. Fomentar una cultura de la pau i la no-violència, juntament amb els valors que fan possible preservar i enriquir la vida de totes les persones.	5.1 Formar les persones perquè Fomentar siguin capaces d'informar-se, entendre i analitzar críticament situacions de conflicte social, de violència i de pau	• Incorporació en el currículum de continguts sobre els drets humans i la comprensió crítica del món • Percentatge de professorat format sobre drets humans i cultura de la pau
	5.2 Elaborar una estructura organitzativa i una gestió de recursos que afavoreixin la convivència i el clima escolar	• Existència de mesures per a l'acció tutorial compartida dins els claustres docents (cotutories, tutors referents, etc.) • Existència d'estratègies per promoure la tutoria entre iguals • Existència de pautes d'organització dels espais per afavorir la convivència • Existència d'espais de relació informal per als diferents col·lectius del centre
	5.3 Potenciar la participació de tots els sectors de la comunitat escolar com a element bàsic per garantir la convivència i el clima escolar	• Existència de comissions mixtes integrades per membres dels diferents sectors de la comunitat escolar • Grau de participació de les famílies en l'elaboració dels projectes de centre • Existència d'un perfil dels delegats i delegades que es contempli en el procés d'elecció • Existència de coordinació periòdica de l'Equip directiu amb l'AMPA • Participació de l'AMPA en els processos d'acollida de les famílies • Grau de participació dels delegats i delegades en les comissions de centre
	5.4 Afavorir els canals de comunicació del centre educatiu com a elements facilitadors de la convivència i el clima escolar.	• Existència d'un protocol de comunicació • Relació d'eines i canals de comunicació del centre que afavoreixin la comunicació entre els diversos sectors de la comunitat escolar (fòrum virtual, correu electrònic, taulell de novetats,

		bústia de suggeriments i reclamacions, intranet de centre, etc.) • Existència de canals de comunicació entre les famílies i els seus representants al consell escolar • Existència de canals de comunicació entre l'alumnat i els seus representants al consell escolar • Existència de canals de comunicació entre el professorat i els seus representants al consell escolar • Existència de canals de comunicació entre el personal d'administració i serveis i el seu representant en el consell escolar • Relació d'estratègies de projecció i comunicació externa del centre (revistes, webs, blocs, etc.)
--	--	---

5. NIVELLS I ÀMBITS D'ACTUACIÓ

5.1 NIVELLS

Com ja hem esmentat més amunt (punt 2 d'aquest pla), el Pla de Convivència del centre es concreta en tres nivells i, a cada nivell, en tres àmbits d'actuació.

Valors i actituds. Els dos aspectes concrets en què hem volgut centrar el nostre projecte d'intervenció s'emmarquen, precisament, en el nivell preventiu, el del treball dels valors i actituds convivencials en el nostre alumnat, com a condició necessària per a l'èxit acadèmic, personal, social i laboral. El nivell preventiu inclou, a banda dels aspectes prioritzats en aquest pla, és a dir, l'educació en l'esforç i la responsabilitat, i l'educació en la gestió positiva de conflictes, la coeducació, l'educació intercultural i per la pau, l'educació socioemocional i en el respecte, i la inclusió. Els mecanismes mitjançant els quals la nostra escola aborda tots aquests aspectes educatius es descriuen als punts 7 i 8 d'aquest pla.

Resolució de conflictes. En l'àmbit de l'actuació davant de conflictes o situacions que atempten contra la convivència, cal tenir establerts mecanismes d'acció, alguns dels quals ja estan previstos en els protocols elaborats pel Departament d'Ensenyament, i d'altres en els protocols previstos pel propi centre en les NOFC i en el projecte educatiu. Aquest conjunt de mecanismes i actuacions han de tenir per objectiu recuperar la relació entre les parts, reparar-ne els danys i aportar resolucions positives als conflictes. El nivell d'actuació inclou, a banda de la resolució positiva de conflictes, els conflictes greus i l'absentisme. Els mecanismes mitjançant els quals la nostra escola aborda tots aquests aspectes educatius es descriuen als punts 7 i 8 d'aquest pla.

Marc organitzatiu. Com hem dit, la convivència requereix que el centre gestioni i articuli organitzativament les actuacions i els processos. El Pla de Convivència és un document viu que ha de ser coherent amb la resta de documents de centre i proposar actuacions que hi estiguin en sintonia i es potenciïn mutuament. L'organització del centre ha de preveure i articular mecanismes relatius a l'acollida de l'alumnat nouvingut i de nova incorporació, a la gestió dels recursos, i a la comunicació i la participació. Els aspectes organitzatius pels quals la nostra escola dona resposta aquestes situacions es descriuen als punts 7 i 8 d'aquest pla.

5.2 ÀMBITS D'ACTUACIÓ

Cada un dels nivells continguts en aquest Pla es treballa de manera coordinada i consistent en tres àmbits, el **de centre, del d'aula, i el d'entorn**. Les actuacions en aquests tres àmbits han de permetre respostes globals per part de tots els agents educatius.

6. LA PROMOCIÓ DE LA CONVIVÈNCIA A L'ESCOLA. VALORS I ACTITUDS

6.1. OBJECTIUS PRIORITZATS

En el marc de l'educació en valors i actituds se situen **els dos objectius que hem prioritzat** a curt i mitjà termini, com ja hem explicat, que són els de **la gestió positiva de conflictes i el de l'educació en l'esforç i la responsabilitat**. Les actuacions i mesures previstes es resumeixen a continuació en les corresponents taules, juntament amb els agents educatius responsables de posar-les en marxa i els temps previstos.

EDUCAR EN LA GESTIÓ POSITIVA DE CONFLICTES

Taula 6.1.1

	Actuacions	Recursos	Responsables	Temporització
Centre	Ajudar l'alumnat a reflexionar abans de realitzar una acció, a valorar les conseqüències que se'n poden desprendre i fer-se'n responsable. Recurs A3	Programa d'habilitats socials (Manel Segura) Material de Formació Relació entre iguals: Professorat/relació entre iguals/Principis restauratius	CAD i tutoria	Des del 19/09/2020
	Aportar les experiències que es duen a terme en el centre als seminaris de traspàs primària-secundària, reunions amb altres centres de l'entorn, espais virtuals d'intercanvi o pràctica compartida (xtec.cat), etc. Recurs H3	Informació de traspàs primària-secundària En aquest espai de la XTEC, el Departament d'Ensenyament posa a disposició dels centres un model per a la recollida d'informació en el traspàs de primària-secundària on hi apareixen aspectes de desenvolupament personal, hàbits, capacitats personals de les diferents àrees curriculars. A les Xarxes pel Canvi, Xarxes de competències i les Coordinacions de direccions.	Equip directiu i mestres responsables	Des del 14/09/2020
	Impulsar projectes que fomentin les relacions d'ajuda i aprenentatge entre iguals (tutoria entre iguals, aprenentatge entre iguals, apadrinament, etc.). Recurs F2	Programa d'innovació #aquiproubullying - Cercles restauratius. Comunicació no violenta. (Materials de formació Relació entre iguals)- Apadrinament 5è-P5 i 6è- 1r	Tutors i mestres de suport	Del 14/09/2019 al 19/06/2020
	Incloure la valoració de les actuacions destinades a educar en la gestió positiva del conflicte i del servei de mediació en la memòria anual, elaborant, si escau, propostes de millora. Recurs I2	Programa d'innovació #aquiproubullying - Cercles restauratius. Comunicació no violenta. (Materials Formació: Relació entre iguals)- Apadrinament 5è-P5 i 6è- 1r- Creart (Formació en centre)	Equip docent	Des del 14/9/2020
	Potenciar el treball cooperatiu i el treball per projectes en tots els àmbits del centre educatiu per afavorir les relacions assertives. Recurs D1	Treball cooperatiu en els projectes d'aula, en els tallers, espais i altres activitats d'aula i d'escola. Materials treballa cooperatiu a Professorat.	Equip docent	Des del 12/09/2019

		(Pujolàs)		
	Recollir el grau de satisfacció dels diferents agents de la comunitat escolar sobre les mesures i actuacions destinades a educar en la gestió positiva del conflicte i mediació. Recurs I1	Grau de satisfacció de la comunitat educativa en relació amb la convivència En aquest document elaborat pel Departament d'Educació s'ofereix un model de qüestionari amb la finalitat que cada sector de la comunitat educativa indiqui el seu grau de satisfacció envers diversos aspectes relacionats amb la convivència en els centres educatius (clima de centre, normes de convivència, situacions de conflicte, etc.)	Equip directiu i Comissió	Del 15/02/2021 al 31/07/2021
	Seguir les instruccions establertes pel Departament d'Ensenyament per fer arribar les bones pràctiques que el centre realitza i que se'n faci difusió. Recurs H2	Reunions d'inici de curs. Pàgina web del centre. Lliurament de documentació dels projectes a les famílies: Exposicions Projecte de Convivència > Recursos En aquest espai de la XTEC trobareu les orientacions i un model de fitxa per fer arribar les bones pràctiques que en matèria de convivència es desenvolupen en els centres educatius, cas que es vulguin enviar.	Equip docent i Equip directiu	Del 15/09/2020 al 20/06/2021
Aula	Ajudar l'alumnat a reflexionar abans de realitzar una acció, a valorar les conseqüències que se'n poden desprendre i fer-se'n responsable. Recurs A3			
	Compartir i utilitzar, per part del professorat, diferents models de gestió positiva de conflictes (la negociació informal i formal, l'arbitratge, la mediació, etc.). Recurs H1	Gestió d'aula En aquest apartat del bloc GROC (Grup de Recerca en Organització de Centre), que es basa en la col·laboració entre universitaris i professionals de primària i secundària en exercici, es poden trobar articles de reflexió sobre els elements que poden afavorir la bona gestió de l'aula. Converses restauratives i comunicació no violenta cercant moments de l'horari planificat per fer-ho.	Equip docent	Des del 14/09/2020
	Crear canals que facilitin la comunicació oberta i positiva tutoria individual, tutoria entre iguals, etc.). Recurs C1		Equip directiu i Equip docent	Des del 14/09/2020

	Donar a conèixer les estratègies de gestió positiva del conflicte. Recurs A8	El conflicte a l'Educació Infantil Cullell, A. (2012). El conflicte a l'Educació Infantil. Pautes i activitats per gestionar el conflicte positivament. Estudis de Pedagogia. Universitat de Girona. En aquest treball es fa una proposta didàctica adreçada a la resolució positiva del conflicte a educació infantil i s'ofereix un ampli ventall d'activitats d'aula (pp.54-78). Què ha passat? Aquest material audiovisual i interactiu elaborat per la Universitat Oberta de Catalunya i TV3 adreçat a educació primària i secundària, parteix de diverses problemàtiques i situacions de conflicte i planteja solucions i reflexions al voltant de les causes i les possibles maneres de tractar-les. Estratègies per millorar la convivència Palomar M. i Virgili A. Estratègies per millorar la convivència, IOC En aquest material de formació d'habilitats socials, a més d'un marc conceptual per a cada apartat, es fa un recull de dinàmiques de grup (ps. 25-38) i tècniques per a la resolució de conflictes grupals (ps. 39-62) per afavorir el treball a l'aula i solucionar divergències o desacords en el dia a dia. Disponible també en versió digital	Equip directiu i Comissió	Des del 14/09/2020
	Dur un registre sistemàtic dels conflictes de l'aula (freqüència, tipologia, franja horària, matèria...), de les circumstàncies (espai, hora, situació personal, etc.) i de les actuacions per a la seva gestió. Recurs H2	Registre consensuat per als casos que sigui necessari. Professorat/Documents/atenció diversitat/regulació de conducta	Tutors i tutores	Des del 14/09/2020
	Elaborar protocols consensuats per l'Equip docent amb orientacions per a la gestió efectiva de conflictes a l'aula (establiment de límits, advertències, compromisos, etc.). Recurs H3	Pautes d'actuació en cas de conflictes que estaran recollides a les NOFC	Equip directiu i Equip docent	Des del 14/09/2020
	Fer participar l'alumnat en el procés d'elaboració de les normes de convivència d'aula. Recurs A5	A principi de curs s'elaboren les normes de convivència a l'aula. A partir de les necessitats que tenim com a grup. Implica conèixer necessitats. Penjar necessitats a l'aula per tenir-ho visible i revisar com anem assolint aquestes normes.	Tutor i tutora	Des del 14/09/2020

	Fer ús d'estratègies d'aprenentatge cooperatiu (treballs de recerca, aprenentatge entre iguals, etc.). Recurs F1		Cap d'estudis i Equip docent	Des del 16/09/2019
	Fomentar el diàleg respectuós i l'escolta activa. Recurs A4	El benestar a l'aula. Eines per a l'acció tutorial (1). Educació per a la convivència Boqué, M.C, Codó, M., Escoll, M. (2008). El benestar a l'aula. Eines per a l'acció tutorial (1). Educació per a la convivència. Barcelona: Prevenció Risc Escolar S.L. En aquest llibre es proposen fonaments i activitats per treballar la convivència a secundària des de la tutoria. En el segon bloc, proposa activitats per aprendre a comunicar-se (ps. 18-23) fomentant el diàleg i l'escolta activa. Escolta activa Aquest dossier elaborat per la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana proposa activitats per treballar les habilitats de comunicació. El benestar a l'aula. Eines per a l'acció tutorial (1). Educació per a la convivència Boqué, M.C, Codó, M., Escoll, M. (2008). El benestar a l'aula. Eines per a l'acció tutorial (1). Educació per a la convivència. Barcelona: Prevenció Risc Escolar S.L. En aquest llibre es proposen fonaments i activitats per treballar la convivència a secundària des de la tutoria. En el segon bloc, proposa activitats per aprendre a comunicar-se (ps. 18-23) fomentant el diàleg i l'escolta activa.	Tutor i tutora	Des del 14/09/2020
	Desenvolupar la competència social de l'alumnat mitjançant el treball de les habilitats cognitives, la gestió emocional, la maduresa moral i les habilitats socials. Recurs A2		Equip docent	Des del 14/09/2020
	Fomentar, en el marc d'acció tutorial, els valors necessaris per una convivència positiva a l'aula i la gestió positiva dels conflictes, com el respecte, la responsabilitat, la cooperació, etc. Recurs A1		Equip docent	Des del 16/09/2019

Impulsar des de l'acció tutorial, que l'alumnat prengui consciència que el conflicte s'ha d'entendre com una oportunitat de creixement personal i que actuï en conseqüència. Recurs A11	Educar desde el conflicto. Guía para la mediación escolar Binaburo, J.A. i Muñoz, B. (2007). Educar desde el conflicto. Guía para la mediación escolar. Barcelona: CEAC En aquest manual es poden trobar d'estratègies i activitats per ajudar l'alumnat a aprendre, a conviure i a entendre els conflictes com a oportunitats i a resoldre'ls mitjançant el diàleg, l'empatia i l'escolta activa.	Equip docent	Des del 12/09/2019
Introduir, de manera transversal, en el currículum de totes les matèries, eines de gestió positiva de conflictes (la negociació informal i formal, el diàleg empàtic, l'escolta activa, etc.). Recurs B2		Equip docent	Des del 12/09/2019
Organitzar l'aula de manera que s'afavoreixin les relacions entre l'alumnat i la cohesió del grup. Recurs F2			
Programar, des de cada àrea, activitats per desenvolupar la competència social dels alumnes (habilitats cognitives -ensenyar a pensar-, habilitats socials, educació emocional -com relacionar-se amb un mateix i amb els altres-, etc.). Recurs B1	Projecte de Convivència >Educació socioemocional En aquest apartat de la XTEC podeu accedir a l'aplicació informàtica "Projecte de Convivència" que ofereix el tema educació socioemocional, amb orientacions i recursos per treballar les competències socioemocionals de l'alumnat.	Equip directiu i claustre	Des del 16/09/2019
Promoure a les diferents àrees curriculars metodologies que contribueixen a educar en la gestió positiva dels conflictes com el treball cooperatiu i el treball per projectes. Recurs B3		Cap d'estudis i Equip docent	Des del 12/09/2019
Promoure, en el marc de la tutoria, l'assemblea de classe com a espai de diàleg per prevenir els conflictes de convivència. Recurs A12	L'educació democràtica, el civisme, la construcció de la convivència i l'autogestió del treball. L'assemblea d'aula En aquesta llicència d'estudis s'analitza l'assemblea d'aula com a element de participació essencial. A més d'un marc teòric i el treball de camp, a la tercera part trobem unes orientacions per a la celebració de l'assemblea d'aula (ps. 83-94).	Tutors i tutores	Des del 14/09/2020
Revisar les relacions a l'aula per evitar situacions d'abús de poder i exclusió. Recurs A6	Elaboració de sociogrames a l'aula o altres eines per entendre les dinàmiques del grup. Sociograma Aquesta aplicació permet elaborar un	CAD i tutoria	Des del 14/9/2020

		sociograma per conèixer l'estructura social de l'aula.		
	Utilitzar l'aplicació informàtica Escola i Família per tal de fomentar l'acció tutorial compartida. Recurs G1			
	Valorar i potenciar la contribució personal al bon clima de convivència a l'aula. Recurs C2		Equip docent	Des del 16/09/2019
Entorn	Conèixer els recursos del territori en relació a l'educació en la gestió positiva dels conflictes. Recurs E1		Equip directiu i Equip docent	Des del 14/09/2020
	Fomentar la participació de l'alumnat en jornades d'intercanvi d'experiències entre centres que promouen l'educació en la gestió positiva dels conflictes per a la millora de la convivència. Recurs F1		Equip directiu i Equip docent	Des del 14/09/2020
	Impulsar l'intercanvi d'experiències en relació a l'educació en la gestió positiva del conflicte entre els centres educatius d'un territori. Recurs B1		Equip directiu	Des del 14/9/2020
	Establir les mesures necessàries i els compromisos entre família i tutor del centre en els continguts específics addicionals de la carta de compromís educatiu per estimular la implicació de les famílies en l'educació en la gestió positiva dels conflictes. Recurs G2		Tutor o tutora	Des del 14/09/2020

EDUCAR EN L'ESFORÇ I LA RESPONSABILITAT

Taula 6.1.2

	Actuacions	Recursos	Responsables	Temporització
Centre	Comprometre l'alumnat en l'organització i gestió d'activitats en la vida del centre (òrgans de gestió, comissions del centre, procés de millora del rendiment i la convivència, etc.). Recurs C2	Consell de nens i nenes de l'escola. Aquesta activitat es fa bimensualment i va encaminada a treballar des dels representants d'aula diferents aspectes que afecten la vida de l'escola.	Comunitat educativa	Des del 16/9/2019
	Concretar en la programació curricular com es valorarà el grau d'esforç i responsabilitat de l'alumnat (la realització dels deures, la puntualitat en el lliurament de les tasques, l'ordre, la netedat, etc.). Recurs C1	Veure les NOFC.		
	Dissenyar en el Pla d'acció tutorial activitats que fomentin els valors de l'esforç i la responsabilitat entre l'alumnat, i el compromís tant individual com col·lectiu. Recurs B6		Equip docent	Des del 14/9/2020

	Fomentar la participació del centre en campanyes de solidaritat que estimulin el compromís cívic. Recurs C5		Equip directiu i Equip docent	Des del 14/09/2020
	Implicar la comunitat escolar en la cura i el manteniment del centre i el seu l'entorn (jornades de manteniment i decoració, campanyes de reutilització, reciclatge i reducció del consum energètic, etc.). Recurs C7	https://www.barcelona.cat/barcelonasostenible/ca/escoles-sostenibles	Comissió sostenible i Equip docent	Des del 14/09/2020
	Incidir en els deures o responsabilitats per garantir els drets de tothom recollits en les NOFC. Recurs B5		Equip directiu i Equip docent	Des del 14/09/2020
	Incloure en la Programació general anual de centre accions per promoure el valor de l'esforç i la responsabilitat. Recurs B2		Equip directiu	Des del 14/09/2020
	Incloure en la carta de compromís educatiu la necessitat d'educar els fills en l'esforç i la responsabilitat. Recurs B4	Orientacions per a l'elaboració de la carta de compromís educatiu En aquest apartat de la XTEC podeu accedir a l'aplicació informàtica "Escola i Família. Junts x l'Educació" del Departament d'Ensenyament, que ofereix orientacions per a l'elaboració de la carta de compromís educatiu que cada centre ha de preparar en funció de les seves necessitats i context. També inclou models de cartes de compromís dels continguts comuns i models d'addendes de continguts específics addicionals. Model de carta de compromís En el web de l'Escola La Bòbila podem trobar un model de carta, consensuada entre les escoles de Cambrils, que incorpora el compromís comú de les famílies i el centre per transmetre els valors de l'esforç i la responsabilitat com a mitjans per a l'adquisició del coneixement i del desenvolupament personal.	Equip directiu i Famílies	Des del 14/09/2020
	Incorporar els valors de l'esforç i la responsabilitat en el Projecte educatiu com a elements bàsics per a l'èxit educatiu. Recurs B1		Equip directiu	Des del 14/09/2020
	Prendre consciència que tota la comunitat escolar (professorat, pares i mares, membres del PAS) som un model de referència per a l'alumnat. Recurs A2		Equip docent	Des del 14/09/2020

	Programar accions de servei comunitari des del currículum. Recurs C3	Servei Comunitari En aquest espai de la XTEC, el Departament d'Ensenyament ofereix diversos models transferibles per dur a terme propostes de Servei Comunitari, on es treballa, entre altres àmbits, l'intercanvi intergeneracional, el medi ambient, la participació ciutadana, etc.	Equip directiu i Equip docent	Des del 14/09/2020
	Programar actuacions específiques de sensibilització (claudrestes, reunions informatives, comissions mixtes). Recurs A1	Potenciar el valor de l'esforç En aquest vídeo, Francesc Torralba proporciona pautes pedagògiques per potenciar el valor de l'esforç. També trobem un resum de la conferència-col·loqui en el document. La cultura de l'esforç En aquest article, Francesc Torralba, filòsof i professor de psicologia de la Universitat Ramon Llull, reflexiona sobre la crisi del valor de l'esforç en la nostra societat. "L'educació actual s'ha convertit en instrucció" En aquesta entrevista, la filòsofa Victòria Camps, autora del llibre Creure en l'educació, reflexiona, entre altres temes, sobre l'excés d'instrucció i la manca de formació de la personalitat dels infants a l'escola. El llegat de Sísif (Programa de Sense ficció -TV3) En aquest reportatge, s'aborda la cultura de l'esforç, exemplificada en Sísif, heroi mitològic, símbol del sacrifici i el treball etern, repetitiu i absurd. El reportatge està basat en entrevistes a personatges com Quim Monzó, Francesc Torralba, José Antonio Molina, Eva Illouz, Lluís Sáez, Joaquim Prats, entre altres sobre aquest tema. El valor de l'esforç En aquest espai de la Xarxa de debat educatiu de Torelló es pot accedir a una guia de recursos sobre la cultura de l'esforç amb videografia, lectures recomanades, contes i còmics, jocs, per conscienciar tota la comunitat educativa en la necessitat de considerar l'esforç un valor fonamental en el procés educatiu.	Equip directiu	Des del 14/09/2020
Aula	Actuar com a models o referents positius de comportament i treball per fomentar l'esforç i la responsabilitat entre l'alumnat. Recurs C2			
	Ajudar l'alumnat a marcar-se objectius d'aprenentatge i planificar l'acció per aconseguir-los (priorització de feines i deures, planificació de les tasques escolars, previsions d'avaluació, etc.). Recurs A7	Activitats per fomentar l'atenció i la reflexió en l'alumnat de primària . Núria Marsal Hidalgo. Curs 2006-2007. En aquest web, es presenta una llicència d'estudis que ofereix activitats i tests per mesurar i millorar l'atenció i la reflexió de l'alumnat com a elements fonamentals en l'aprenentatge.	Equip docent	Des del 14/9/2020
	Ajudar l'alumnat a reflexionar abans de realitzar una acció i a valorar les conseqüències que se'n poden desprendre i fer-se'n responsable. Recurs A6		Equip docent	Des del 14/9/2020
	Ajudar l'alumnat a tolerar la frustració quan no assolixen les seves fites o s'equivoquen i entendre que el fracàs també forma part de l'aprenentatge. Recurs C3	Resiliència en la escuela . Henderson, N.; Milstein, M. (2003): Resiliencia en la escuela. Buenos Aires: Ed. Paidós. En aquest web es presenta el llibre, els autors del qual desenvolupen el concepte de resiliència i la forma de fomentar-la a les escoles. Entre els sis passos per promoure-la destaca l'ensenyament d'habilitats per a la vida, l'afecte i el suport. L'avellana En aquest vídeo de l'espai Edu3.cat es mostren	Equip docent	Des del 14/9/2020

	les dificultats per aconseguir un objectiu i l'esforç que hi posem i que no sempre es veu recompensat. S'adjunta proposta de treball a l'aula adreçada a alumnes de primària.		
Combatre, a través del currículum, el model d'èxit fàcil que molt sovint es projecta als mitjans de comunicació. Recurs B2		Cap d'estudis i Equip docent	Des del 16/9/2019
Donar a conèixer com es valorarà el grau d'esforç i responsabilitat de l'alumnat (la realització dels deures, la puntualitat en el lliurament de les tasques, l'ordre, la netedat, etc.). Recurs C8		Equip docent	Des del 14/9/2020
Educar en l'ús responsable de les tecnologies de la informació seguint les orientacions del Pla TAC (Internet Segura). Recurs B3		Comissió TIC i Equip docent	Des del 14/9/20120
Elogiar les tasques realitzades i reconèixer l'esforç i la capacitat de superació. Recurs C6	http://www.xtec.cat/sgfp/llicencies/199899/resums/acarpena.htm	Equip docent	Des del 14/9/2020
Ensenyar, a través del currículum, com els valors de l'esforç i el compromís han fet que homes i cultures aconseguixin les seves fites. Recurs B1	Camí a l'escola En aquesta pel·lícula, guardonada amb el Cèsar 2014 i amb el patrocini i suport de la UNESCO i UNICEF, se'ns narra la història real i extraordinària de quatre nens que s'han d'enfrontar diàriament a una multitud d'adversitats i perills per arribar a l'escola. Es tracta d'un recurs per treballar amb l'alumnat l'esforç i la responsabilitat, la solidaritat, la companyonia, etc.	Equip docent	Des del 14/09/2020
Establir càrrecs a l'aula com una oportunitat per exercir el valor de la responsabilitat entre l'alumnat (delegat/da, material, llista, neteja, etc.). Recurs A3		Tutors i tutores	Des del 14/09/2020
Establir hàbits i rutines de treball (puntualitat, respecte al torn de paraula, planificació, realització de les tasques), i exigir a l'alumnat el seu compliment. Recurs C5		Equip docent	Dels del 14/09/2020

	Fer ús de mètodes d'aprenentatge cooperatiu per potenciar el valor de l'esforç col·lectiu. Recurs C1		Equip docent	Des del 16/09/2019
	Fixar normes de conducta i límits clars per ajudar l'alumnat a controlar els seus impulsos i fomentar la responsabilitat. Recurs C4	Ortega, R. i altres (2008): 10 Ideas Clave. Disciplina y gestión de la convivencia. Barcelona: Ed. Graó En el capítol 4 d'aquesta obra, s'indica que s'han d'establir poques normes, però parlades, consensuades, clares i oportunes (p. 51). També s'estableix la necessitat que el sistema de normes i la seva obligatorietat sigui el resultat d'una convivència construïda sobre el consens i el diàleg (capítol 7).	Equip docent	Del 14/09/2020
	Fomentar els processos d'autoavaluació i coavaluació entre l'alumnat. Recurs C9	Avaluar per aprendre Sanmartí, N (2010): Avaluar per aprendre. Barcelona: Departament d'Ensenyament. En el web, es parla d'aquest treball, en el segon capítol del qual l'autora aprofundeix sobre l'avaluació vista des de la seva funció reguladora per tal que esdevingui un instrument que reguli els aprenentatges per part dels mateixos alumnes (diari de classe, qüestionaris d'autoavaluació, converses en grup gran...). També ofereix eines per a l'avaluació per competències així com models de planificació de treball i model de rúbrica. Model d'avaluació en la segona avaluació. Professorat/Curs 2019-2020/Avaluació/Segona Avaluació	Equip directiu i Equip docent	Des del 16/09/2019
	Fomentar la constància i l'esforç en la realització de les feines i l'adquisició dels objectius del propi aprenentatge. Recurs A8		Equip docent	Des del 16/09/2019
	Orientar l'alumnat en el coneixement de les pròpies capacitats i límits. Recurs A5		Equip docent	Des del 14/09/2020
	Potenciar la figura dels delegats i delegades com una oportunitat per exercir el valor de la responsabilitat. Recurs A1	Assistència al Consell de Nens i Nenes bimensualment	Tutors i tutores	Des del 14/09/2020
	Potenciar les assemblees d'aula com una oportunitat per exercir el valor de la responsabilitat. Recurs A2		Tutors i tutores	Des del 14/09/2020
	Promoure accions de servei comunitari des del currículum. Recurs B4		Equip directiu i Equip docent	Dels del 14/09/2020
Entorn	Col·laborar amb les entitats de l'entorn per promoure accions de servei comunitari. Recurs D2	Projecte amb escola Sínia d'Educació Especial.	Tutor i tutora de cinquè	Des del 14/9/2020

Col·laborar en l'elaboració i desenvolupament de projectes solidaris i compromís cívic amb altres centres de l'entorn. Recurs B1	Projectes en xarxa En aquest espai de la XTEC, s'ofereix assessorament tècnic i pedagògic i es fomenta l'ús de les TIC i la creació de xarxa entre els centres. Es pot accedir a diversos projectes i experiències educatives, com per exemple el projecte telemàtic Connectant mons. Llavors per a un món més just , que té com un dels objectius prendre consciència de les causes que provoquen que un grup molt majoritari de la població mundial no pugui satisfer les necessitats bàsiques i no tingui oportunitats ni drets. Es planteja elaborar conjuntament una proposta-compromís per canviar aquesta realitat. Projecte Implica't En aquest espai creat per un claustre de professionals del món de l'ensenyament trobareu accions de divulgació i sensibilització i activitats adreçades als diversos nivells educatius, per treballar la solidaritat i crear una xarxa d'escoles solidàries.	Equip directiu i Equip docent	Des del 14/9/2020
Intercanviar experiències i estratègies al voltant de la solidaritat i el compromís cívic. Recurs B2	Xarxa d'escoles per a la sostenibilitat de Catalunya En aquest espai del web de la Generalitat de Catalunya, format per la xarxa d'escoles verdes i les xarxes locals que promouen programes d'educació per a la sostenibilitat, es pot accedir a un espai d'intercanvi , amb accés a jornades, fòrums, trobades, etc.	Comissió sostenible i Equip docent	Des del 14/09/2020
Obrir els centres a les entitats de l'entorn perquè donin a conèixer a l'alumnat i les famílies les seves propostes d'acció educativa. Recurs D1		Equip directiu	Des del 14/09/2020

6.2 ACTIVITATS PROMOTORES A L'AULA I L'ESCOLA

Tot seguit recollim i categoritzem tot allò que al centre ja es fa per promoure una bona convivència a nivell de valors i actituds, tant pel que fa a accions proactives, afavoridores d'un bon clima escolar, com a tot allò que ajuda a que l'alumnat sigui competent en la relació amb si mateix, els altres i el món i que propicia l'èxit acadèmic, personal, social i laboral.

6.2.1. Activitats de cohesió de grup i coneixença de l'alumnat: assemblees, tutories individualitzades, cercles restauratius

Objectiu: crear grups cohesionats i relacions positives

A l'inici de cada curs es procura fer un **sociograma o Cesc** per mirar quin tipus de vincle i relació s'estableix entre l'alumnat. En reunió de claustre i de la CAD es proposen estratègies de millora.

Per altra banda, dintre de l'horari setmanal es disposa de **la sessió d'assemblea** i també de **la tutoria individualitzada**. En aquestes sessions es treballen activitats de cohesió, i en la tutoria individualitzada es procura atendre individualment aquells alumnes que es creu que ho necessiten.

El curs 2019-20 s'ha iniciat el treball de **cercles** a les aules per treballar l'educació no violenta i aplicar metodologies restauratives.

Els cercles són activitats que impliquen comunitat, connexió, inclusió, justícia, igualtat i integritat. Els cercles transmeten idees i valors importants de forma indirecta: Igualtat, seguretat i confiança, responsabilitat, propietat-pertinença, lligams i connexió.

Els cercles faciliten:

- Crear vincles i relacions: fer grup.
- Prevenir conflictes i fomentar la solució de problemes.
- Assumir responsabilitats.
- Permetre que les "veus silencioses" siguin escoltades.
- Permetre als líders emergir.
- Empoderar els nostres alumnes.

La tècnica del cercle demana constància (una hora setmanal), alhora que ajuda al docent i a tot el grup-classe a un major coneixement i per tant a gestionar tot el que passi al llarg del curs. El grup s'ha d'entrenar en la dinàmica: respectar el torn de paraula, fer servir l'objecte i escoltar els companys.

Qualsevol activitat pot ser adaptada, tenint en compte la posició en cercle dels alumnes: decidir normes de convivència a la classe, preparar una sortida, escollir un representant de la classe, valorar un taller, debatre sobre un tema, valorar un Projecte, etc. La dinàmica del cercle pot ser amb rondes definides o bé fent subgrups per poder treballar un tema i després posar-lo en comú.

Els cercles de contacte serveixen per copsar l'estat d'ànim del grup i poden durar només una estona. Són bons en moments concrets del trimestre quan hi ha cansament, o senzillament es vol parlar de com se senten els alumnes en aquest dia: expressar emocions i sentiments.

6.2.2. Treball cooperatiu i col.laboratiu

Objectiu: desenvolupar les competències d'aprendre a aprendre i afavorir l'entesa, la confiança i l'aprenentatge entre iguals.

L'escola prioritza el treball col.laboratiu i cooperatiu en la tasca pedagògica i considera aquesta filosofia d'escola com a base important per a un bon desenvolupament emocional.

6.2.3. MUS-E

Objectiu: intervenir educativament a través de l'art com a eina de desenvolupament emocional per fomentar la cohesió social.

Fa uns anys que l'escola participa en aquest projecte artístic gestionat per la fundació Yeduhi Menuhin. De primer a tercer es fa un treball artístic basat en la dansa i de 4t a 6è es planteja un treball artístic més interdisciplinar en el qual l'audiovisual també hi té cabuda.

6.2.4. MOPA

Objectiu: apropar la cultura mediàtica i audiovisual a l'escola amb la finalitat de crear col.laborativament un producte audiovisual.

Aquest projecte, en el qual la tasca col.laborativa és imprescindible, es fa a 5è i 6è. El llenguatge audiovisual, els visionats de cine, l'esperit crític i la realització de petites produccions audiovisuals són la tasca fonamental d'aquest projecte. Els alumnes comptem amb el suport dels professionals de Teleduca, que participen amb els tutors i tutores per a desenvolupar el projecte.

6.2.5. Espais a petits i mitjans i Tallers a grans

Objectiu: afavorir la interacció, col.laboració i cooperació entre infants de diferents edats, on es donin relacions d'ajuda mútua i on els infants més madurs serveixin de model per tal d'estructurar el joc i construir l'aprenentatge i el creixement com a persona.

Es proposen espais i tallers a tota l'escola, tres dies a la setmana els petits i dos dies a la setmana els mitjans i grans en les franges de matí o tarda. El seu funcionament propicia l'ajut, confiança i suport entre alumnat de diferents edats i cicles de l'escola.

6.2.6. Padrins de lectura

Objectiu: establir lligams afectius entre padrins i fillols al voltant de la lectura. Afavorir l'aprenentatge i el gust per la lectura.

Amb aquesta activitat es potencien els aprenentatges per part de tots els participants (padrins i fillols). Es creen contextos significatius d'aprenentatge (llegeixo perquè algú m'entengui, llegeixo per algú que li interessa escoltar-me) i es genera una experiència positiva i plaent de lectura. L'alumnat de cinquè amb P4 i el de sisè i P5 realitzen l'experiència. Les mestres fan les parelles i periòdicament s'estableixen sessions on la lectura però també altres activitats formen part del projecte.

6.2.7. Inclusió de la coeducació i el tractament de gènere en les intervencions socioeducatives

Objectiu: garantir una educació lliure d'estereotips sexistes i discriminacions relacionades amb el gènere o amb l'orientació afectivosexual, així com una orientació acadèmica i professional no sexista. Amb aquest objectiu:

- Compartim amb el claustre la necessitat de programar accions adreçades a afavorir la coeducació així com l'expressió de gènere.
- Es recull en la carta de compromís elements que potencien l'educació igualitària.
- Potenciem activitats on es doni l'oportunitat de fer visible la coeducació.
- Fomentem l'esperit crític de l'alumnat per identificar i revisar situacions de desigualtat, discriminacions per raó de sexe, identitat de gènere, expressió de gènere o per orientació afectivosexual.
- Garantim un ús no sexista en l'espai d'aula i de lleure.
- Fem extensiva a les famílies la nostra mirada coeducativa.

6.3. ACTIVITATS FORMATIVES DEL PROFESSORAT

Objectiu: capacitar als docents del claustre amb estratègies i metodologies que afavoreixin la resolució positiva dels conflictes i la relació entre iguals.

Formació sobre la relació entre iguals. Com a centre, fa dos anys que vam iniciar una formació en la gestió positiva dels conflictes i les metodologies restauratives. Al centre estem treballant la comunicació no violenta i a partir del curs 2020-21 ens proposem aplicar amb rigor aquesta metodologia.

Formació de Creart. Creart és una ONG que té l'objectiu de treballar amb els infants algunes competències socials i ciutadanes a través de l'Art conceptual. Com a docents ens ha facilitat la comprensió de l'art com a possible generador també de vincles afectius i de cohesió. El curs 2019-20 hem finalitzat la formació.

7. RESOLUCIÓ DE CONFLICTES

7.1 OBJECTIUS PRIORITZATS

Els objectius prioritaris del sistema educatiu català són l'èxit escolar i l'exel·lència educativa mitjançant el desenvolupament màxim de les capacitats de tots i cadascun dels alumnes com a principi de l'equitat i garantia, i alhora la cohesió social. Perquè això sigui possible és fonamental la convivència en el centre. Això queda recollit en el punt 4.2 de les NOFC del centre.

La resolució de conflictes, que s'ha de situar en el marc de l'acció educativa, té per finalitat contribuir al manteniment i la millora del procés educatiu dels alumnes.

Els procediments de resolució dels conflictes de convivència s'han d'ajustar als principis i criteris següents:

- Han de vetllar per la protecció dels drets dels afectats i han d'assegurar el compliment dels deures dels afectats.
- Han de garantir la continuïtat de les activitats del centre, amb la mínima pertorbació per a l'alumnat i el professorat.
- Han d'emprar mecanismes basats en la pràctica restaurativa sempre que sigui pertinent.

L'àmbit d'aplicació se situa en les conductes i actes contraris a la convivència del centre quan es produeixin:

- Durant les hores lectives.
- Durant el moment de migdia
- Durant la realització d'activitats extraescolars

7.2. GESTIÓ A L'AULA I A L'ESCOLA

7.2.1. Retards, absències i absentisme

L'absentisme és l'absència reiterada i no justificada, dins l'horari escolar, d'alumnat en edat d'escolarització obligatòria en el centre educatiu on està matriculat.

Els retards i les absències també generen conflictes en la convivència en el centre.

A la carta de convivència que es lliura a principi de curs, es dona importància al fet de la puntualitat i l'assistència a l'escola. A les reunions de famílies s'incideix sempre sobre aquest aspecte i tota la part de responsabilitat que comporta cap a un mateix i cap a la resta dels companys i companyes.

7.2.1.1. Procediment per al control d'assistència

La cap d'estudis facilita les graelles de control d'assistència a les aules, i aquestes són retornades mensualment. Aquestes graelles han d'estar penjades a darrera la porta de l'aula o bé al costat sense que es vegin les dades recollides.

Cas que el tutor/la tutora vegi una irregularitat important tant pel que fa a retard com a assistència, li comunica a la cap d'estudis i aquesta trasllada la informació a la CAD, si s'escau.

Cada docent que està a les 9 a les aules passa el control d'assistència. El mateix passa a la tarda. S'hi anoten els retards (R), les faltes justificades i les injustificades i si la falta és de tot el dia o bé només de matí o tarda. Es considera retard a partir de les 9:05 i a la tarda les 15:05 per Primària i a i 10 per a Infantil.

7.2.1.2. Actuacions davant els retards i les absències

A les 9:15 del matí, els docents responsables dels grups de grans fan un llistat amb el nom de l'alumnat que no està a l'aula perquè l'administratiu o bé el conserge truqui a la família per comunicar-ho. Hi ha alumnat que ve sol i cal informar a la família que no han arribat. En els grups de petits i mitjans, després de dues faltes d'assistència el tutor o tutora truca a la família per conèixer la causa.

S'enganxa l'enganxina de retard que facilita l'administratiu de l'escola a l'agenda, i s'apunta l'hora d'arribada. L'endemà la família ha d'haver justificat el retard. En el cas d'absència, s'enganxa l'enganxina d'absències, una per cada dia que ha faltat a l'agenda. La família ha de justificar aquelles absències.

Quan un alumne acumula 5 retards o bé té reiterades faltes d'assistència comença el protocol de retards i absències de l'escola. La persona tutora parla via telefònica, via personal o via carta (model 1) amb la família per tal de reconduir aquesta situació. Si persisteix el problema, el tutor envia un escrit manifestant la preocupació. Finalment la direcció convoca a la família (model 3). (Aquests models es troben a la carpeta de documents d'escola assistències)

En el cas de la reiteració de faltes d'assistència, malgrat estar justificades per la família, i si existeix sospita fonamentada d'absentisme, s'actua de la mateixa manera, activant el protocol d'absentisme escolar que estableix el Departament.

En el cas que una família marxi de viatge en el període lectiu, cal que ho comuniqui a la direcció i que ompli el full corresponent on consta el dia de sortida i el dia d'arribada. Cas que no compleixi amb el dia d'arribada, la direcció ho comunica a la Inspecció Educativa. La direcció i els docents decideixen en cada cas si proporcionen o no a l'alumne tasques escolars que cal que lliuri a la tornada. Depenent la durada del viatge i d'acord amb el protocol del Departament l'alumne pot ser donat de baixa del centre.

A les hores de recollida de l'alumnat, les famílies han de venir puntuals. Si es retrassen més de 5' el mestre responsable del grup en aquell moment truca a la família i l'Equip directiu es queda amb l'alumne fins que arribi la família.

7.2.2. Conflictes greus i contraris a la convivència del centre, i la seva gestió

En el marc del de la LEC sobre règim disciplinari segons l'article 37.1 de la LEC, es consideren diferents tipus de faltes per a la convivència.

7.2.2.1 Faltes greument perjudicials per a la convivència en el centre

Es tracta de les injúries, ofenses, agressions físiques, amenaces, vexacions o humiliacions a altres membres de la comunitat educativa, el deteriorament intencionat de llurs pertinences i els actes que atemptin greument contra llur intimitat o llur integritat personal.

També es consideren faltes greus l'alteració injustificada i greu del desenvolupament normal de les activitats del centre, el deteriorament greu de les dependències o els claustreaments del centre, la falsificació o la sostracció de documents i materials acadèmics i la suplantació de personalitat en actes de la vida escolar.

Finalment, són greus els actes o la possessió de mitjans o substàncies que puguin ésser perjudicials per a la salut, i la incitació a aquests actes, i també la comissió reiterada d'actes contraris a les normes de convivència del centre. Els actes o les conductes que impliquin discriminació per raó de gènere, sexe, raça, naixença o qualsevol

7.2.2.2 Conductes contràries a la convivència del centre

Es consideren conductes contràries a les normes de convivència del centre:

- Les faltes injustificades de puntualitat o d'assistència a classe.
- Les injúries, ofenses, agressions físiques, amenaces, vexacions o humiliacions a altres membres de la comunitat educativa, el deteriorament intencionat de llurs pertinences i els actes que atemptin contra llur intimitat o llur integritat personal.
- L'alteració injustificada i reiterada del desenvolupament normal de les classes.
- L'alteració injustificada del desenvolupament normal de les activitats del centre, el deteriorament de les dependències o els claustreaments del centre.
- L'actitud inadequada en activitats realitzades fora del recinte escolar.
- La utilització del mòbil en el centre sense que el docent ho hagi demanat
- La utilització inadequada dels dispositius mòbils o informàtics en el centre.

7.2.2.3 Gestió de faltes i conflictes contraris a la convivència

Tot i que la LEC regula quines són les sancions que cal imposar davant aquests conflictes, l'escola, d'acord al Pla d'Autonomia de Centres, ha establert unes bases preventives i un circuit per establir les mesures reparadores o sancionadores si s'escau.

Per tal de donar resposta a aquestes situacions, el Departament d'Ensenyament ha establert també uns protocols de prevenció, detecció i intervenció que l'escola seguirà cas que s'escaigui.

L'escola considera imprescindible formar el professorat en el tractament dels conflictes, especialment a través de les Pràctiques Restauratives i treballa amb el claustre estratègies per millorar la prevenció de conflictes. La resposta i la prevenció davant els conflictes la podem situar en diferents moments del curs i en el conflicte en si mateix.

Segons Hopkins (2009) no podem desenvolupar l'enfocament restauratiu ni implementar les seves pràctiques sense uns valors propis del seu paradigma, que són els següents: el respecte mutu, l'empoderament, la col·laboració, la valoració dels altres, la apertura, la confiança i la tolerància i les habilitats necessàries per fer-ho possible, com ara l'alfabetització emocional, consistent a saber identificar les pròpies emocions i les dels demés, l'empatia i l'alfabetització relacional.

En el nostre Projecte Educatiu es contemplen aquests valors i és per aquest motiu que volem anar deixant el model punitiu per a deixar pas a la Pràctica Restaurativa.

A L'INICI DEL CURS

- Les famílies signen la carta de compromís que estableix, entre d'altres coses, el compromís compartit amb l'escola d'actuar davant els conflictes que ha pogut ocasionar el seu fill o filla.
- Donem a conèixer les NOFC i el model restauratiu de gestió de la convivència i dels conflictes a la comunitat educativa (famílies, alumnat, mestres, monitoratge de menjador) per fer-la conscient de les normes de convivència a l'escola.
- La cap d'estudis estableix en els horaris moments en els quals el tutor o tutora pot aplicar estratègies restauratives preventives com els cercles (Veure Annex) o les tutories individualitzades.
- L'Equip directiu fa públiques les hores de suport i treball personal i en dona a cada aula el resum per si en algun moment es necessita un docent de suport en un conflicte.
- Els docents, com a mesura preventiva de conflicte al pati, marquem uns espais fixes i diferents del pati i observem la interacció de l'alumnat en el joc, intervenint si s'escau abans no es produeixi el conflicte.

DURANT EL CURS

- Treballem a les tutories i establim a les aules les normes de convivència que regularan la vida de l'aula i de l'escola.
- Potenciem en qualsevol moment d'aula l'escolta activa i el llenguatge no violent.

- Donem molta importància al diàleg, a les assemblees d'aula i al Consell de nens i nenes.
- Comentem i regulem amb l'Equip docent de nivell la situació en l'espai de l'alumnat a l'aula avaluant la interacció que té amb els companys o companyes.
- Compartim en reunions de claustre i en la CAD els casos de l'alumnat que veiem més susceptibles d'intervenir en el conflictes i establim mesures amb les persones implicades que puguin respondre a les seves necessitats. que afavoreixin la seva autoregulació com les graelles d'autoregulació, el seu pla individualitzat.....
- Compartim amb la família la preocupació davant la possible conflictivitat que pot ocasionar certes actuacions del seu fill o filla, establint una reunió amb la mestra d'EE i la tutora o el tutor. En aquesta reunió s'establiran pautes i estratègies d'actuació per tal de poder millorar la seva conducta: pautes educatives a casa,

intervenció de organismes externs.

DAVANT DEL CONFLICTE DURANT LES HORES LECTIVES

Volem considerar que aquestes actuacions cal reformular-les per a Educació Infantil, així com els annexos dels cercles i les converses restauratives.

- Intervenim de forma ràpida i efectiva davant qualsevol conflicte actuant amb rapidesa i ferma perquè no generi conflictes més greus.
- Segons la gravetat del conflicte, traïem l'alumne de l'aula fins que es tranquil·litzi i s'adreça a la mestra d'EE o bé a algun altre mestre que en aquells moments no tingui sessió amb l'alumnat.
- Trobem un espai de conversa entre les dues parts de manera individual i en grup, posteriorment i si així ho volen, i fem escolta activa.
- Ajudem l'alumne a reflexionar sobre la seva actuació amb la conversa restaurativa (veure Annex 2) i trobem compromisos de millora per reparar la seva actuació.
- El docent present en el moment del conflicte o amb el qual s'ha produït el conflicte escriurà a l'agenda el què ha passat a la família i si és necessari hi parlarà amb una entrevista telefònica o presencial.
- El docent amb el que qual s'ha produït el conflicte juntament amb l'infant comparteixen i estableixen mesures reparadores que van des de: quedar-se a fer activitats reparadores a l'hora d'esbarjo, enviar-lo a una altra aula a treballar, ajudar a fer alguna tasca social, no poder assistir a la següent sortida si és que el conflicte s'ha provocat durant aquest espai, i fins i tot establir la primera advertència en el full de Protocol d'Actitud i Comportament. Es comenta amb el tutor o la tutora abans d'aplicar la mesura. Aquest Protocol d'Actitud i Comportament consta d'un full on s'escriu el nom i cognoms de l'alumne, el curs escolar i el seu nivell, i amb quatre requadres corresponents a quatre advertències (veure annex 3). Inclou també un altre apartat amb l'explicació dels passos a seguir per a cadascuna d'ells. es deixa a l'expedient de l'alumne cada curs per tenir-ne constància. Cas que algun alumne hagi arribat a les quatre advertències en un curs, la direcció del centre aplicarà altres mesures consensuades amb la CAD i la Inspecció Educativa.

A l'efecte de graduar les mesures correctores es tenen en compte les circumstàncies que poden disminuir o intensificar la gravetat de l'actuació de l'alumne, que són les següents:

- El reconeixement espontani per part de l'alumne de la seva conducta incorrecta.
- No haver comès amb anterioritat faltes ni haver tingut conductes contràries a la convivència en el centre.
- La presentació d'excuses en els casos de injúries, ofenses i alteració de desenvolupament de les activitats del centre.
- La falta d'intencionalitat.
- L'alumnat amb necessitats educatives especials reconegudes que impedeixin el control de la seva conducta.

Cal compartir totes les estratègies i les mesures reparadores amb el tutor o la tutora i els docents de nivell per tenir una actuació conjunta.

DAVANT DEL CONFLICTE DURANT L'ESPAI DE MIGDIA

El monitoratge del menjador ha estat assabentat del model restauratiu de gestió de conflictes que proposem a l'escola i haurà de procurar, en la mesura que sigui possible, tractar els conflictes de la mateixa manera.

D'acord amb el seu document de *Pautes de funcionament i d'organització de l'entitat*, els monitors de menjador tenen autonomia per posar un comentari a la família a l'agenda, cas que un alumne no compleixi les normes que estableix al document.

A les 3 de la tarda, el monitor o monitora informa al docent que hi hagi al curs en aquell moment el què ha passat. Aquest, posteriorment, caldrà que contacti amb la persona tutora i li ho expliqui.

8. ORGANITZACIÓ DEL CENTRE

És important establir un marc organitzatiu que gestioni, faciliti, articuli i doni sentit tant a les actuacions com als processos i que potenciï un clima participatiu, positiu i creatiu.

8.1. ACOLLIDA DE TOT AQUELL QUI ENTRA A L'ESCOLA: ALUMNAT, FAMÍLIES PROFESSORAT I ALTRA PERSONAL DE L'ESCOLA

8.1.1. Acollida de l'alumnat nou al centre

Objectiu: conèixer l'alumne i la família per poder establir un bon vincle de confiança i fer un bon acolliment.

Quan arriba un alumne nou a mig curs o al seu inici, si no és de P3, l'administratiu de l'escola l'atén i li demana tots aquells documents necessaris per fer la inscripció al centre. La direcció comunica a la CAD i a persona tutora corresponent l'entrada d'un nou alumne. Abans que entri a l'aula, aquest juntament amb l'especialista d'EE de referència, entrevista la família i l'alumne amb la intenció d'entendre el per què de la seva entrada a l'escola, conèixer la situació social i familiar, l'entorn en el qual es mourà l'alumne així com el seu habitatge i els seus vincles afectius. Es convida a la família a participar a l'escola. Se li lliura el dossier pedagògic de famílies del seu curs.

Un cop fet això, la persona tutora prepara l'alumnat del curs per a l'acollida del nou alumne i comunica que hi ha un nou company o companya a l'aula. Decideix si cal triar un parell de mentors o mentores que l'acompanyin en el procés de conèixer l'escola. Se'l situa al costat d'alumnat que pugui acompanyar-lo bé en el procés. Se li procura tot el material necessari per poder iniciar l'escola: carpetes, agenda...

A l'inici de P3, l'entrevista amb el docent tutor es fa per a tot l'alumnat abans d'entrar a l'escola. Cas que sigui un alumne de NEE es farà amb la persona d'EE referent del cicle. Es disposa d'un qüestionari específic per a P3. Per altra banda, es fa l'acollida els dies que prescriu el Departament i durant el primer trimestre o, quan la persona tutora ho consideri, les famílies poden entrar una estona i compartir l'inici del matí a l'aula.

A P3 es fa un berenar de presentació de famílies en les que totes hi són convidades.

8.1.2. Acollida del professorat o nous professionals a l'escola

Objectiu: conèixer el nou professional per poder establir un bon vincle de confiança i fer un bon acolliment.

La incorporació de nous mestres per al nou curs escolar es pot conèixer amb anterioritat de l'inici d'aquest quan és per concurs de trasllats per places definitives, en les adjudicacions provisionals del mes de juliol o en el moment d'iniciar-se. En tots els casos, si el docent no s'ha posat prèviament en contacte amb l'escola, l'Equip Directiu del centre intentarà contactar-lo abans de l'inici de curs per conèixer-ne les aptituds i experiència, i

així poder optimitzar l'adjudicació de tasques a realitzar.

Quan els docents són nomenats el mes de juliol, els tres membres de l'Equip Directiu són els encarregats de donar la rebuda individualment al nou docent. En aquesta rebuda el tracte ha de ser amable i cuida't. S'ha de mostrar interès per la persona nouvinguda i se l'ha de rebre amb calma i amb temps suficient per atendre'l. En aquesta reunió es combinen moments de conversa distesa, pròpies de l'acollida personalitzada, amb la transmissió d'informació que l'Equip Directiu ja ha pautat prèviament per no caure en un "bombardeig d'informació". Així doncs, la primera reunió individual amb l'Equip directiu consta d'una presentació personal i del Projecte de Direcció, així com l'ideari i la cultura d'escola. A continuació, es deixa que el nou docent es presenti, se li pregunta per la seva trajectòria professional, així com els motius de venir al centre. Finalment es procedeix amb:

- Lliurament de documentació escrita sobre les normes de funcionament del centre, el PEC, el Projecte de Direcció i entrega de les claus del centre.
- Visualització conjunta i explicació de la pàgina web i blocs d'escola.
- Informació sobre la possible adscripció de nivell, grup o especialitat a desenvolupar.
- Informació sobre la xarxa de treball digital: la seva ubicació i tipus de carpetes digitals de treball.
- Complimentació de la fitxa amb dades personals i professionals per afegir-lo al xat informatiu de WhatsApp de mestres de l'escola i al grup de correus d'informacions pedagògiques de l'escola i la cap d'estudis.

Després de la reunió es fa una visita guiada per veure totes les instal·lacions del centre i, en cas de trobar-se amb altres membres del claustre de mestres o personal professional no docent de l'escola, es fa la presentació. Si hi ha més d'un docent nou, després d'aquesta breu reunió individual l'Equip Directiu es reunirà per tal de decidir les possibles assignacions i es farà una reunió conjunta per tal de presentar-les a aquests nous mestres i prendre decisions definitives. Així doncs, se'ls explica la seva assignació de nivell, cicle i/o especialitat com més aviat millor perquè comencin a preparar les seves classes i fer les seves tasques en el centre.

Si es tracta de docents que s'incorporen al setembre, el protocol d'acollida dels nous docents, abans de començar amb l'alumnat, és exactament el mateix. Es fa convocant al nou mestre o nous mestres abans de l'horari d'arribada de tothom o en l'horari establert per tothom, i mentre es fa l'entrevista o entrevistes individuals la resta d'Equip docent fa d'altres tasques abans de la reunió de claustre de tots els mestres. Tot seguit procedeix:

- Presentació de la resta de companys i companyes de l'escola en la reunió de claustre i realització d'una dinàmica de presentació i d'incorporació al nou grup. Dinàmica de cohesió de grup divertida i engrescadora.
- Lliurament a la mateixa reunió d'una carpeta amb documentació d'inici de curs, es lliura l'horari a desenvolupar durant els primers dies de curs sense alumnat i l'horari del nivell i grup o especialitat al que estigui adscrit o adscrita el docent.

- Assignació d'una persona tutora o mentora com a referent (a banda de la persona que exerceix la coordinació del cicle i l'equip directiu) per cas de dubtes, aclariments o algun problema.
- Organització de sessions formatives en les quals participin diferents docents del centre per parlar sobre diferents àmbits (pedagògic, avaluació, convivència, normes, organització...).
- Organització de reunions amb converses que girin al voltant del caràcter del centre, de la tipologia d'alumnat i famílies, de la pedagogia, de la relació amb l'entorn, de com entenen l'alumne. Aquestes sessions són en hores de reunions de cicle i s'anomenen reunions de cicle pedagògic.

En el cas dels docents que arribin just el primer dia de curs escolar, se segueix el mateix protocol esmentat (es porta a terme a l'hora del migdia). Si s'ha pogut parlar abans per telèfon amb el docent se li demana de poder fer la reunió individual abans de l'inici de les classes aquell dia, se li lliura la carpeta amb la documentació necessària i l'adscripció al nivell, grup o especialitat es realitza de manera automàtica. Un membre de l'equip directiu o mestre especialista que no sigui nou al centre l'acompanya durant tot el seu primer dia de classe.

Finalment, en el cas que el docent s'incorpori a mitjans de curs se segueixen les mateixes directrius exposades anteriorment i se l'acull exactament igual que el mestre o la mestra nouvinguts el primer dia de curs al setembre. A més, per tal que pugui continuar les programacions curriculars del professional que substitueixi, se li facilita el mail de la persona que substitueix, si és possible i es té el seu permís i no ho impedeix la baixa, per arribar a acords i estar informat de les tasques curriculars que ha de realitzar. Si no pot ser així, la cap d'estudis vetlla per facilitar-li la planificació, les programacions i els recursos necessaris perquè pugui desenvolupar la seva tasca professional a l'aula. La cap d'estudis, juntament amb la mestra d'EE, també li fan un traspàs de quin alumnat tindrà i les seves característiques i necessitats tant individuals com grupals, durant la seva primera setmana de treball.

Cal aclarir que, en tots els casos, el seguiment del procés d'acollida i acompanyament dels docents nouvinguts serà responsabilitat no només de l'Equip Directiu, sinó també de tot el claustre de mestres de l'escola i la resta de persones que hi treballen. Al final de cada trimestre, en el cas dels mestres que estiguin a l'escola tot el curs, l'Equip Directiu realitza entrevistes individuals amb la participació de tots els implicats per poder avaluar com es porten a terme tots els protocols i poder recollir propostes de millora per futures acollides del nou professorat.

En el cas de mestres de curta estada al centre, abans que marxin de l'escola, se'ls hi farà aquesta entrevista perquè igual que s'ha de fer una bona rebuda, també s'ha de fer un bon comiat i tancament quan un professional marxa. Amb els mestres que estiguin al centre tot el curs el seguiment serà anual, perquè creiem que el procés d'acompanyament és un procés viu i de tot l'any, no només de l'inici de la incorporació. El nou mestre o la nova mestra ha de poder sentir-se acollit durant tot el curs o el que duri la seva estada al centre, ha de poder sentir-se escoltat. És importantíssim que hi hagi un clima de bona

entesa, una bona comunicació i feedback perquè els nous docents exposin sempre els possibles dubtes o allò que desconeguin, les seves angoixes o propostes de millora en el que es faci.

8.1.3 Acollida dels grups d'alumnes per part de les tutores o tutors a principi de curs

Objectiu: conèixer el nou alumnat de l'aula i crear vincle i coneixença amb el tutor/la tutora.

Durant els primers dies del curs, l'equip directiu facilita espais perquè les tutores o tutors puguin fer el traspàs amb els qui ho van ser abans. En aquest traspàs es donaran les indicacions necessàries quant a l'alumnat, amb la intenció de tenir una millor coneixença de l'alumne i establir millor les estratègies d'inici de curs. Durant els primers quinze dies, el tutor/la tutora i els mestres que entren al nivell fan activitats de coneixença, cohesió, i confiança.

8.1.4 Acollida de les famílies a principi de curs

Objectiu: conèixer la tutora o tutor i les famílies noves del curs

El docent tutor, que prèviament ha fet el traspàs del seu curs, sap quines famílies són noves al seu grup. A la reunió s'intenta fer vincle i acollir d'una manera especial totes les famílies a les noves etapes o cursos, incidint en les que són més noves. Es tria un delegat o delegada perquè es pugui relacionar fàcilment amb l'escola. Tot i així, la nostra escola fa la recollida dels nens i nenes a la tarda d'una manera molt oberta i participativa: les famílies entren a buscar els nens i nenes al pati i poden parlar amb les mestres i comunicar-se fàcilment amb les altres famílies.

8.2. ÒRGANS PARTICIPATIUS DELS ALUMNES I PARTICIPACIÓ DE FAMÍLIES A L'ESCOLA

Objectiu: fomentar la cohesió i la implicació de la comunitat educativa en el projecte de centre.

A banda dels òrgans prescriptius d'organització de centre, l'escola proposa altres òrgans que afavoreixen el desenvolupament de l'objectiu.

8.2.1. Consell de nens i nenes

Bimensualment la cap d'estudis es reuneix amb dos representants de cada nivell de primària amb la finalitat de treballar temàtiques que considerem importants per a la coordinació, així com altres temàtiques que poden sorgir del sentiment de les aules. Els grans assumeixen la responsabilitat de fer l'acta resum que és revisada per la cap d'estudis i tramesa a les diferents aules perquè se'n faci el corresponent retorn a les assemblees d'aula.

8.2.2. Comissions compartides

En alguns casos, quan s'ha considerat necessari, s'han constituït comissions compartides mestres-famílies. Actualment, aquest seria el cas de la comissió de sostenibilitat de l'escola

8.2.3. Participació de famílies al centre

Considerem fonamental el binomi família escola per a l'educació dels infants i per a l'aprenentatge. En moltes activitats, les famílies aporten al centre un plus important amb la seva expertesa i/o motivació participativa. Gaudim de contacontes, talleristes puntuals, experts en projectes que realitzem. Paral·lelament, l'AMPA posa en marxa activitats com mercats de segona mà que impliquen una trobada de famílies, mestres i infants.

8.3. COMUNICACIÓ

Considerem molt important la comunicació entre família i escola, així com la projecció externa del centre. Per altra banda, també tenim cura que hi hagi una bona comunicació entre els membres de la comunitat educativa, facilitant una organització i eines que ho faciliti. Cal explicitar a les famílies què fem i per què ho fem en tot moment i, amb el mateix propòsit, conèixer quines són les seves expectatives i opinions. És important explicar i donar a conèixer les eines comunicatives de les que disposa l'escola a la comunitat escolar cada inici de curs, així com la responsabilitat de les famílies de proporcionar feedback.

Objectius: compartir la responsabilitat educativa i millorar l'èxit educatiu de l'alumnat i també el funcionament del centre. Projectar una imatge positiva del centre.

ANNEXOS

ANNEX 1

ELS CERCLES RESTAURATIUS A L'ESCOLA DEL PARC DE LA CIUTADELLA

Basant-nos en Belinda Hopkins: l'enfocament restauratiu es fonamenta en cinc principis que fonamenten les interaccions en qualsevol institució o organització que hagi adoptat aquesta manera de funcionar. Aquests cinc principis, alhora, són la base de les cinc fases per gestionar les relacions amb els altres, ja sigui en forma de diàleg entre dues persones, en petits grups, en cercles o en grans grups.

Aquest enfocament, tal i com consta en el nostre Projecte de convivència afavoreix la convivència entre els membres de la comunitat.

PRINCIPI 1

La persona o professional restauratiu creu que tothom té una perspectiva pròpia, única i valuosa sobre qualsevol situació donada, i que cal oferir l'oportunitat d'expressar aquest punt de vista per tal que tothom es pugui sentir escoltat.

PRINCIPI 2

La persona o professional restauratiu creu que els pensaments influeixen els sentiments i aquests pensaments i sentiments influeixen en les accions

PRINCIPI 3

La persona o professional restauratiu creu que les accions o comportaments de cadascú afecten les persones que hi ha al seu voltant i que és útil identificar l'afectació generada en qualsevol situació donada.

PRINCIPI 4

La persona o professional restauratiu creu que quan les necessitats estan cobertes les persones poden donar el millor de si mateixos i que tota acció o conducta sempre va encaminada a satisfer les necessitats.

PRINCIPI 5

La persona o professional restauratiu creu que són les persones afectades per una situació, conflicte o problema les que estan en la millor posició per decidir, de manera cooperativa, com donar-hi resposta.

Aquests cinc principis estructuraren les cinc fases de tot el procés restauratiu. Cal buscar estratègies per fer conscient l'alumnat de les necessitats que tenen i que d'alguna manera

l'escola en podem donar resposta.

ELS CERCLES

A banda d'altres estratègies que ja hem comentat en el document per fomentar una bona convivència en el centre, el Cercle és una bona dinàmica per prevenir els conflictes i per:

- Crear vincles i relacions: fer grup
- Prevenir conflictes i fomentar la solució de problemes
- Assumir responsabilitats
- Permetre a les "veus silencioses" ser escoltades
- Permetre als líders emergir
- Empoderar les persones (als nostres alumnes)

COM FEM ELS CERCLES

Cal fer una adaptació a Educació Infantil.

- Tot el grup s'asseu en cercle, en cadires de la mateixa mida i forma, o a terra en una habitació espaiosa on no hi hagi interrupcions ni persones fent altres coses. Tothom ha de sentir-se inclòs i el focus d'atenció ha de ser el cercle.
- El facilitador anima tothom a assumir la responsabilitat del bon funcionament de la sessió demanant que identifiquin algunes normes per participar. Aquestes es poden escriure en un full de paper i penjar-les a la paret perquè siguin ben visibles. (Es facilitarà a totes les classes aquestes normes així com altres materials per treballar sobre les dinàmiques restauratives).
- Hi ha un objecte que passa de mà en mà i s'utilitza per donar el torn de paraula. L'objecte pot moure's en sentit horari o antihorari, però no a través del cercle. Només la persona que té l'objecte té dret a parlar.
- Aquesta norma en relació amb l'objecte que dona la paraula només la pot trencar el facilitador del cercle en circumstàncies excepcionals (per fer un aclariment, si el facilitador escriu alguna cosa a la pissarra o en un taulell, per exemple; o si d'altres parlen o interrompen caldrà recordar suaument les normes o consignes bàsiques, o potser caldrà intervenir si algú necessita ajuda per participar).
- Pot ser útil que el facilitador del cercle tingui un objecte de reserva o d'emergència, que de ben segur utilitzarà ben poques vegades.
- Quan li arriba l'objecte a una persona pot parlar, però també té dret a passar, això vol dir que pot no utilitzar el seu torn de paraula. La participació voluntària també inclou la possibilitat de no participar en un joc. Ningú s'ha de sentir obligat a participar, amb el temps la majoria de les persones se senten segures per fer-ho.
- En els cursos més baixos cal un aprenentatge, ja que es fa difícil que 25 nens i nenes estiguin atents. Per aprendre'n podem fer-ho alternant i que no cada dia participin del cercle tothom del grup o podem practicar altres tècniques per arribar a la participació i escolta de tothom.
- Podem fer diferents dinàmiques per fer entendre aquestes normes i per anar entrant a conèixer les necessitats. (Hopkings, 2019, 8)

QUAN FEM CERCLES

Qualsevol activitat pot desenvolupar-se a través del cercle: debats, valoracions, iniciar un projecte, treball qüestions emocionals....aleshores es donaria amb bastant més freqüència.

EL TEMPS DE CERCLE

El temps de cercle, més estructurat que la reunió en cercle, incorpora dinàmiques i activitats lúdiques i pot ser utilitzat per desenvolupar habilitats socioemocionals, l'autoestima, la cooperació i millorar habilitats de comunicació. També poden tractar aspectes més acadèmics a banda.

COM ESTRUCTUREM EL TEMPS DE CERCLE

Ronda d'entrada: una ronda per obrir el cercle en què, per torns, es dona la paraula a tothom. Podem fer una pregunta com:

--Preguntes ràpides

1. Quin és el teu color preferit?
2. Què t'agradaria que et regalessin pel teu aniversari?
3. Si poguessis ser un "superheroi" qui series?
4. T'agrada el teu nom? Com et diries?
5. Quina música escoltes habitualment?
6. Quina part del teu físic t'agrada més?
7. Quin és el teu postre preferit?
8. Si fossis animal, quin escolliries?
9. Quina peça de roba t'agrada més vestir?
10. Quin ha estat el teu millor viatge?
11. Què fas quan t'enfades?
12. A quin personatge t'agradaria entrevistar?
13. Si fossis una gota d'aigua on t'agradaria anar a parar?
14. Una peli que t'hagi agradat molt.
15. Quin esport d'aventura t'agradaria fer?
16. Què voldries que passés aquest cap de setmana?
17. De quin color pintaries el dia d'avui?
18. Quina part d'un arbre t'agradaria ser?
19. Quin súper poder t'agradaria tenir?
20. Acabar una frase: el millor d'avui ha estat...

--Preguntes més llargues

21. Què voldries millorar de la teva forma de ser?

22. Què voldries ser en un futur?
23. Una qualitat d'un professor que t'agradi.
24. Un record bonic de la teva infantesa.
25. Què canviaries del dia d'avui?
26. Quin és el teu principal temor? A què li tens por?
27. En un pou, què hi llençaries de la teva forma de ser?
28. Quina qualitat important ha de tenir un noi/noia per ser el teu amic?

Mescla: és un joc per mesclar el grup. Ens barregem buscant una excusa (diversificar relacions). Ex: s'aixequen els que portin una peça de color blau, els que portin texans, bambes, numerar d'1 al 3 i canviar els números, tres tipus de fruites, els que són fills únics, els que els agradi un esport concret, estats d'ànims, els que tinguin mascota.

Activitat principal: una estona de feina més extensa, en parelles o grups, sobre el tema escollit.

Reflexió: una ronda per reflexionar sobre el que s'ha après a l'activitat principal. Activitat energitzant: un joc físic o cooperatiu que impliqui moviment i que sigui ràpid.

Ronda de sortida: una ronda de sortida o tancament del cercle en què cadascú, per torns, comenta què li ha agradat més o què ha après de l'experiència de cercle. Amb quina cosa positiva et quedes de la sessió d'avui?

QUAN FEM EL TEMPS DE CERCLE

Com a mínim d'aquest tipus, 1 h setmanal.

ANNEX 2

LA CONVERSA RESTAURATIVA A L'ESCOLA DEL PARC DE LA CIUTADELLA

QUAN FEM LA CONVERSA RESTAURATIVA

La conversa restaurativa la fem quan hi ha conflictes, malentesos, en el dia a dia de l'aula, passadissos, patis i en qualsevol moment de la vida en comunitat al centre. Pot aplicar la tècnica qualsevol professor o persona que hagi vist el conflicte, però procurarem que la tutora tingui un especial protagonisme. També es pot aplicar en conflictes entre alumne i docent.

COM FEM LES CONVERSES RESTAURATIVES

Per tenir una conversa restaurativa procurarem trobar el temps idoni per fer-la, i no no fer-la en el moment del conflicte sinó un cop hagi passat. La conversa s'iniciarà després de crear un clima de confiança amb l'alumnat.

La conversa consta de les següents preguntes o fases, cadascuna de les quals correspon als cinc principis restauratius esmentats en l'annex 1.

- Què ha passat des del teu punt de vista?^{[1][1]}_[SEP]
- Què pensaves i com et senties en aquell moment i des d'aleshores?^{[1][1]}_[SEP]
- Qui ha estat afectat i com?^{[1][1]}_[SEP]
- Què necessites per tal que les coses se solucionin i tothom pugui avançar?^{[1][1]}_[SEP]
- Com pots o podem donar resposta a aquestes necessitats junts?

ANNEX 3

CONVIVÈNCIA A L'ESCOLA. FULL D'ADVERTÈNCIA

CONVIVÈNCIA A L'ESCOLA. ADVERTÈNCIES

ALUMNE:

NIVELL:

1a ADVERTÈNCIA. DESCRIPCIÓ DELS FETS

Signatura
Cap d'Estudis i Mestres responsables
Pare, mare o persona tutora

Signatura

Data:

2a ADVERTÈNCIA. DESCRIPCIÓ DELS FETS

Signatura
Cap d'Estudis i Mestres responsables
Pare, mare o persona tutora

Signatura

Data:

3a ADVERTÈNCIA. DESCRIPCIÓ DELS FETS

Signatura
Cap d'Estudis i Mestres responsables
Pare, mare o persona tutora

Signatura

Data:

4a ADVERTÈNCIA. DESCRIPCIÓ DELS FETS

Signatura
Cap d'Estudis i Mestres responsables
Pare, mare o persona tutora

Signatura

Data:

PROTOCOL QUE SEGUIREM D'ACORD AMB LES NORMES D'ORGANITZACIÓ I FUNCIONAMENT DEL CENTRE

PRIMER ADVERTÈNCIA

El docent tutor i la Cap d'Estudis parlarà amb el nen o nena per tal que reflexioni sobre el què ha passat i explicar-li les conseqüències de la seva actuació, així com si s'escau explicar-li l'actuació reparadora. La persona tutora es posarà en contacte amb la família després dels fets ocorreguts i demanarà la seva col·laboració per tal que no torni a tenir aquesta actuació. La família caldrà que signi l'advertència.

SEGONA ADVERTÈNCIA

El docent tutor i la Cap d'Estudis parlarà amb el nen o nena per tal que reflexioni sobre el què ha passat i explicar-li les conseqüències de la seva actuació, així com si s'escau explicar-li l'actuació reparadora. La persona tutora es posarà en contacte amb la família després dels fets ocorreguts i demanarà la seva col·laboració per tal que no torni a tenir aquesta actuació. S'acordarà amb ella mesures a seguir també a casa per tal que el nen o nena vegi que família i escola estan d'acord.

El nen o la nena estarà fora del seu grup classe entre un i tres dies, lliurant-li les tasques que haurà de realitzar, segons el seu horari i en un altre classe. Les tasques les haurà de presentar al docent que correspongui. La persona tutora amb la Cap d'Estudis decidiran a quin nivell anirà a treballar aquests dies.

La família caldrà que signi l'advertència

TERCERA ADVERTÈNCIA

El docent tutor, la Cap d'Estudis i el Director parlaran amb el nen o nena per tal que reflexioni sobre el què ha passat i explicar-li les conseqüències de la seva actuació, així com si s'escau, explicar-li l'actuació reparadora. La persona tutora es posarà en contacte amb la família després dels fets ocorreguts i demanarà la seva col·laboració per tal que no torni a tenir aquesta actuació. S'acordarà amb ella mesures a seguir també a casa per tal que el nen o nena vegi que família i escola estan d'acord.

S'apartarà el nen o la nena del grup classe entre durant una setmana, lliurant-li les tasques que haurà de realitzar, segons el seu horari en un altre classe. Les tasques les haurà de presentar al docent que correspongui. La persona tutora amb la Cap d'Estudis decidiran a quin nivell anirà a treballar aquests dies.

La família caldrà que signi l'advertència.

QUARTA ADVERTÈNCIA

Depenent del cas es convocarà la Comissió permanent del Consell Escolar per explicar els fets o s'explicarà en el proper Consell Escolar per prendre les mesures corresponents.

D'acord a l'article 25 del DECRET 102/2010 de 3 d'agost, d'autonomia de centres , sobre garanties i procediment en la correcció de faltes greument perjudicials per a la convivència, es pot proposar una suspensió provisional d'assistència a classe per un mínim de tres dies lectius prorrogables fins a un màxim de 20 dies lectius. Aquesta suspensió pot comportar la no assistència al centre. S'hauran de determinar les activitats i mesures educatives a dur a terme durant aquest període.